

R U N D S K R I V

T-1/907

**Konsekvens-
utredninger etter
plan- og
bygningsloven**

R U N D S K R I V

**Konsekvens-
utredninger etter
plan- og
bygningsloven**

Innhold

Innledning og bakgrunn	4
Formål med bestemmelsene	4
Nye bestemmelser om konsekvensutredninger	5
Del A	10
A.1 Kort om regelverket	10
A.2 Samordning med annet lovverk	13
A.3 Tiltak som omfattes av bestemmelsene	17
A.3.1 Tiltak som alltid skal konsekvensutredes	18
A.3.2 Tiltak som skal konsekvensutredes dersom tiltaket faller inn under ett eller flere av kriteriene i § 4	19
A.3.3 Krav om konsekvensutredning i særlige tilfeller	21
A.4 Utarbeiding og behandling av meldingen	21
A.4.1 Innhold i meldingen med forslag til utredningsprogram	21
A.4.2 Høring av meldingen med forslag til utredningsprogram	22
A.4.3 Fastsetting av utredningsprogram og forelegging	22
A.5 Utarbeiding og behandling av konsekvensutredning	24
A.5.1 Utarbeiding av konsekvensutredningen	24
A.5.2 Høring av konsekvensutredningen og offentlig møte	25
A.5.3 Oppfylt utredningsplikt, tilleggsutredninger og slutt dokumentet	26
A.6 Bruk av konsekvensutredningen	27

A.7	Oppfølging av konsekvensutredningen	27
A.8	Felles melding og konsekvensutredning for flere tiltak i ett område	28
A.9	Frister for uttalelse	28
A.10	Fornyet konsekvensutredning	29
A.11	Kostnader ved konsekvensutredningen	29
A.12	Konsekvensutredninger ved grenseoverskridende miljøvirkninger	30
A.12.1	Norge som opphavsland til grenseoverskridende miljøvirkninger	31
A.12.2	Norge som mottager av grenseoverskridende miljøvirkninger	32
A.13	Overgangsbestemmelsen	33
A.14	Konflikt om utredningsbehov og saksbehandlingsfeil	34
Del B	Ansvar og oppgaver	35
B.1	Tiltakshaver	35
B.2	Ansvarlig myndighet	36
B.3	Miljøverndepartementet	38
B.4	Departementene og direktoratene	39
B.5	Kommunen	39
B.6	Fylkeskommunen	40
B.7	Fylkesmannen	42
B.8	Samiske interesser	44
B.9	Interesseorganisasjoner og offentligheten	45
BILAG I Presisering av oppfangingskriteriene		46
BILAG II Høringsinstanser		58

Innledning og bakgrunn

(§ 33-1, f§ 1)

Formål med bestemmelsene

Formålet med bestemmelsene om konsekvensutredninger er å klargjøre virkningene av tiltak som kan ha vesentlige konsekvenser for miljø, naturressurser eller samfunn.

Konsekvensutredninger skal sikre at disse virkningene blir tatt i betraktning under planlegging av tiltaket og når det tas stilling til om, og eventuelt på hvilke vilkår, tiltaket kan gjennomføres.

- Bestemmelsene skal sikre at relevante alternativer og problemstillinger blir beskrevet og bidra til økt oppmerksomhet om miljø, naturressurser og samfunn ved planlegging av og beslutning om tiltak. Bestemmelsene skal bidra til å gi myndighetene et godt beslutningsunderlag.
- Bestemmelsene skal bidra til at tiltakshaver utvikler og utformer tiltaket slik at hensynet til miljø, naturressurser og samfunn blir ivaretatt. Bestemmelsene skal gi en oversiktlig og forutsigbar saksgang for tiltakshavere og myndigheter og skal bidra til å samordne utredningsbehov etter andre lovverk.
- Bestemmelsene skal gi interesseorganisasjoner og offentligheten utvidede muligheter for medvirkning ved bred høring av meldingen og konsekvensutredningen og ved deltagelse på offentlig møte om konsekvensutredninger. Bestemmelsene gir også økt mulighet for medvirkning for flere myndigheter.
- Bestemmelsene skal bidra til miljøoppfølging og overvåking ved utbygging og drift av de enkelte tiltak.

Miljø, naturressurser og samfunn omfatter bl.a hensynet til mennesker, dyre- og planteliv, jordbunn, vann, luft, klima, landskap, materielle verdier, kulturminner og kulturmiljøer, estetiske hensyn og ulykkesrisiko, og samvirket mellom disse.

Bestemmelsene om konsekvensutredninger er utfyllende regler for saksbehandling av nærmere bestemte tiltak.

Saksbehandlingen etter bestemmelsene skal skje samordnet med saksbehandling av tiltaket etter planbestemmelsene i

plan- og bygningsloven eller særlover. Tillatelse til gjennomføring av et tiltak gis ikke gjennom bestemmelsene om konsekvensutredninger, men ved vedtak av plan eller tillatelse.

Nye bestemmelser om konsekvensutredninger

Bestemmelsene om konsekvensutredninger i plan- og bygningsloven (PBL) kap VII-a med forskrift av 27. juli 1990 trådte i kraft 1. august 1990. Siden den gang er konsekvensene for miljø, naturressurser og samfunn utredet for mer enn 220 større utbyggingstiltak.

Bestemmelsene er nå revidert med virkning fra 1. januar 1997, med unntak av forskriftens § 3, jf Vedlegg II, § 4 og § 7 som har virkning fra 1. juli 1997. Hensikten med delt iverksetting har vært å sikre en tilfredsstillende opplæring og veiledning.

Forskriften om konsekvensutredninger til kapittel VII-a i plan- og bygningsloven, fastsatt 27. juli 1990, ble opphevet fra 1. januar 1997.

endringene

Endringene ble vedtatt i lov av 4. august 1995 og tilhørende forskrift av 13. desember 1996. Bakgrunnen for revisjonen var å tilpasse norsk regelverk til EUs Rådsdirektiv 85/337 av 27. juni 1985 om vurdering av visse offentlige og private prosjekters miljøvirkninger (heretter kalt EU-direktivet), og implementere forpliktelsene etter internasjonale traktakter Norge har sluttet seg til i norsk lovgivning. I revisjonen er det også tatt hensyn til seks års erfaring med bestemmelsene.

De viktigste endringene angår:

- hvilke tiltak som alltid skal meldes og konsekvensutredes (§ 33-2, f § 2 og Vedlegg I)
- hvilke tiltak som skal vurderes i forhold til fastsatte kriterier og meldes og konsekvensutredes dersom de faller inn under ett eller flere av kriteriene (§ 33-2, f §§ 3, 4 og 7 og Vedlegg II)
- hvilken myndighet som har ansvaret for behandlingen etter bestemmelsene (§ 33-12, f § 5 og Vedlegg I og II, andre kolonne)

- styrket samordning mellom behandling av konsekvensutredningen og behandling av plan etter plan- og bygningsloven og/eller tillatelse etter særlov (§ 33-3 og § 33-6)
- innhold i melding med forslag til utredningsprogram (f § 9 og Vedlegg III)
- innhold og utformingen av konsekvensutredningen (f § 10 og Vedlegg IV)
- utredningsplikten, som må være oppfylt før det kan fattes vedtak av plan etter plan- og bygningsloven eller gis tillatelse etter særlov (§ 33-7, f § 5 og Vedlegg I og II, tredje kolonne)
- bruk av konsekvensutredningen og høringsuttalelsene ved vedtak av plan for tiltaket etter plan- og bygningsloven eller tillatelse etter særlov (§ 33-7)
- offentliggjøring av utredningsprogram (§ 33-4),
- utarbeidelse og offentliggjøring av sluttdokument (f § 11)
- offentliggjøring av vedtak av plan eller tillatelse med begrunnelse, herunder hvordan konsekvensutredningen og uttalelsene har vært vurdert (§ 33-7)
- frister og tidsrammer (f § 12)
- overgangsbestemmelser (f § 14)
- forpliktelser dersom tiltaket kan ha grenseoverskridende miljøkonsekvenser (§ 33-9)

For nærmere omtale av bakgrunnen for endringene vises det til Ot.prp nr. 24 (1994-95) Om lov om endringer i plan- og bygningsloven 14. juni 1985 nr. 77 og kongelig resolusjon av 13. desember 1996.

I løpet av 1997 vil det bli utarbeidet suppleringer til forskriftens § 4 som ivaretar hensynet til jordvern. I løpet av 1997 vil det også bli utarbeidet egne forskrifter til § 33-9 om konsekvensutredninger ved grenseoverskridende miljøvirkninger

Miljøverndepartementet vil i dette rundskrivet redegjøre for det reviderte regelverket. Rundskrivet erstatter rundskriv T-3/90 og del I-III i veileder T-1015 om konsekvensutredninger. Veileder om praktisering av forskriftens § 4 om kriterier for krav om konsekvensutredninger for vedlegg II-tiltak, vil foreligge høsten 1997 (T-1170). Det vises forøvrig til særtrykk med lov og forskrift (T-1169) og brosjyre (T-1173).

jordvern og
grenseover-
skridende
virkninger

rundskrivet

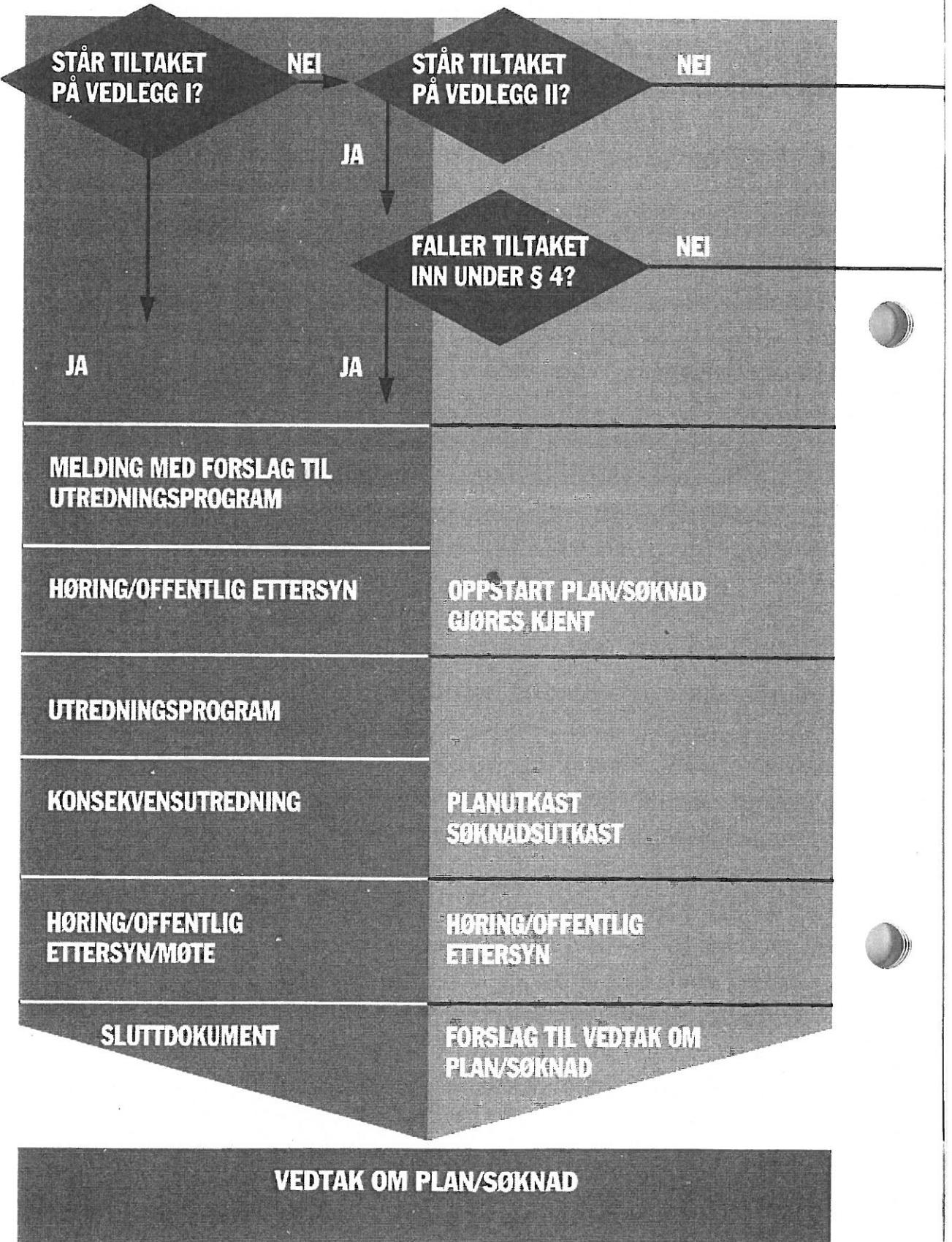
Rundskrivet består av følgende hovedavsnitt

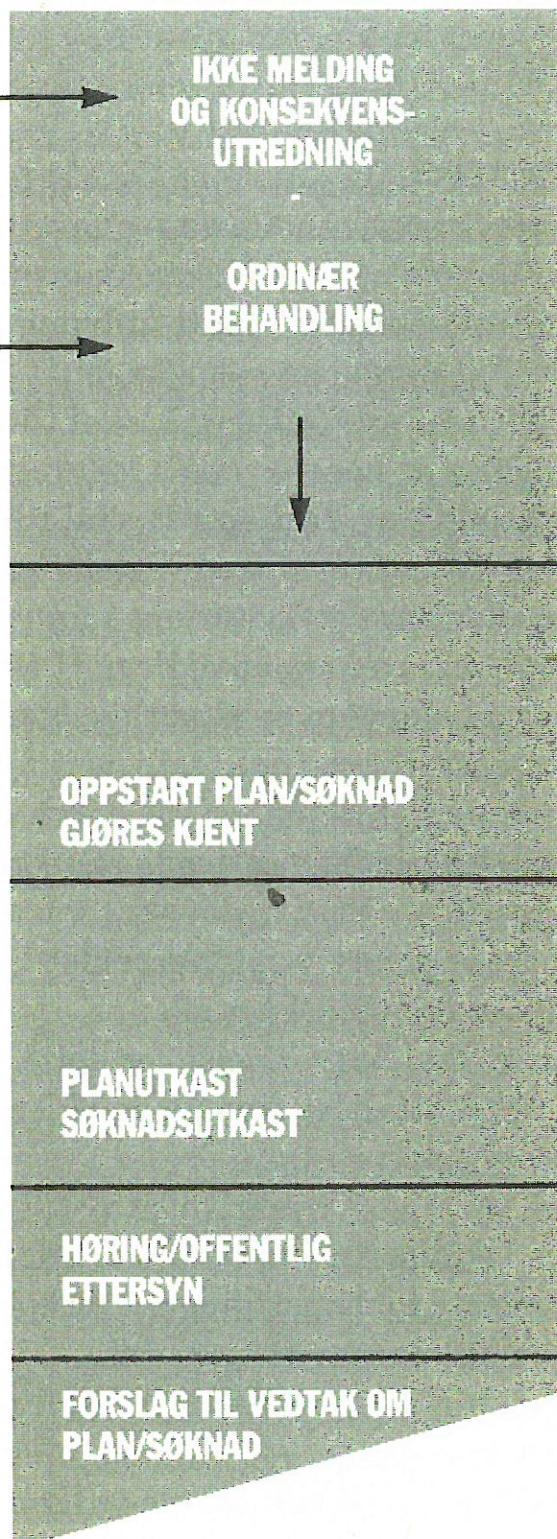
Del A Tiltak som omfattes og saksbehandlingen

Del B Ansvar og oppgaver

Bilag I Presisering av oppfangingskriteriene

Bilag II Høringsinstanser

Del A Tiltak som omfattes og saksbehandlingen

A 1. Kort om regelverket

Nedenfor følger en kort gjennomgang av hvordan tiltak som omfattes av bestemmelsene om konsekvensutredninger skal behandles. Sentrale punkter er gitt utdypning i påfølgende kapitler. Figuren viser saksgangen.

(§ 33-2, f § 2)

For tiltak som fremgår av **Vedlegg I**, skal tiltakshaver *alltid* utarbeide melding og konsekvensutredning.

(§ 33-2, f § 3,
§ 4 og § 7)

For tiltak som fremgår av **Vedlegg II** skal tiltakshaver utarbeide melding og konsekvensutredning dersom tiltaket faller inn under ett eller flere av kriteriene i forskriftens § 4. Ansvarlig myndighet avklarer om et vedlegg II-tiltak skal konsekvensutredes på bakgrunn av skriftlige opplysninger fra tiltakshaver og uttalelser fra regional miljøvernforvaltning og eventuelt vertskommunen. Fristen for miljøvernmyndighetenes uttalelse bør ikke settes kortere enn to uker. Avklaringen skal skje før en eventuell søknad sendes på høring, og normalt før oppstart av planarbeidet for tiltaket er gjort kjent. Dersom det ikke blir krav til konsekvensutredning, skal begrunnelse for dette og miljøvernmyndighetens uttalelse fremgå av videre saksbehandling.

(§ 33-3,
f § 9 og
V-III)

Meldingen skal gi en kort beskrivelse av tiltaket, aktuelle alternative lokaliseringen, tekniske løsninger og utforminger og beskrive problemstillinger i forhold til miljø, naturressurser og samfunn som er kjent på meldingstidspunktet. Meldingen skal *alltid* inneholde forslag til utredningsprogram.

(§ 33-3,
f § 12)

Tiltakshaver sender meldingen til ansvarlig myndighet, og ansvarlig myndighet sender meldingen på **høring** til berørte myndigheter og interesseorganisasjoner og legger meldingen ut til offentlig ettersyn i kommunen(e) der tiltaket søkes etablert. Frist for merknader bør ikke være kortere enn seks

- uker. Samtidig bør oppstart av et eventuelt planarbeide bli gjort kjent.
- (§ 33-4, f § 6) Ansvarlig myndighet fastsetter, på grunnlag av høringsuttalelsene, et **utredningsprogram** for konsekvensutredningen. Utredningsprogrammet skal forelegges Miljøverndepartementet før fastsetting. Miljøverndepartementet skal innen to uker gi tilbakemelding om eventuelle merknader. Ansvarlig myndighet skal normalt fastsette utredningsprogrammet innen ti uker etter at høringsfristen til meldingen har gått ut.
- Utredningsprogrammet skal beskrive aktuelle alternativer og avgrense hvilke problemstillinger som er vesentlige i forhold til miljø, naturressurser og samfunn og som skal utredes. Utredningsprogrammet skal sikre at konsekvensutredningen fokuserer på forhold som er beslutningsrelevante, dvs gir grunnlag for:
- beslutningen om tiltaket kan gjennomføres,
  - valg mellom alternativer og
  - avgjørelse om vilkår for eventuell gjennomføring, og premisser for det videre planarbeidet og gjennomføringen.
- Fastsatt utredningsprogram og en oppsummering av uttalelsene skal sendes i kopi til dem som har avgitt uttalelse til meldingen og til Miljøverndepartementet.
- (§ 33-5, f § 10 og V-IV) Tiltakshaver utarbeider en **konsekvensutredning** som svarer på spørsmålene i utredningsprogrammet. Konsekvensutredningen skal være kortfattet, skrevet i et lett forståelig språk og med gode illustrasjoner og kart. Konsekvensutredningen skal, i samsvar med fastsatt utredningsprogram, være konsentrert om de spørsmålene som er beslutningsrelevante. Eventuelle delutredninger skal være tilgjengelig hos ansvarlig myndighet og tiltakshaver. Tiltakshaver skal også utarbeide en brosjyre som kort gjør rede for konsekvensene tiltaket kan medføre, beregnet på offentlig distribusjon.
- (§ 33-6) Tiltakshaver sender konsekvensutredningen til ansvarlig myndighet, og ansvarlig myndighet sender konsekvensutredningen på **høring** til berørte myndigheter og

interesseorganisasjoner, og legger konsekvensutredningen ut til offentlig ettersyn. Frist for merknader bør ikke være kortere enn åtte uker. I tillegg skal ansvarlig myndighet, i samarbeid med tiltakshaver, holde et **offentlig møte** om konsekvensutredningen i vertskommunen(e) for tiltaket. Hensikten med møtet er å sikre at alle relevante opplysninger er kommet frem i saken og at resultatene fra utredningene blir formidlet direkte til berørte. **Planforslag** for tiltaket etter plan- og bygningsloven, eller **søknad** etter særlov, kan tidligst sendes på høring samtidig med konsekvensutredningen. Planforslaget og/eller søknaden og konsekvensutredningen bør sendes på høring parallelt.

(§ 33-6, 33-8,
f § 11) På grunnlag av høringsuttalelsene avgjør ansvarlig myndighet om utredningsplikten er oppfylt. Når utredningsplikten er oppfylt, utarbeider ansvarlig myndighet et **sluttdokument**. Sluttdokumentet skal oppsummere tiltakets konsekvenser slik de er kommet fram i konsekvensutredningen og høringsuttalelsene. I sluttdokumentet skal det fremgå hva ansvarlig myndighet anbefaler å gjøre av fysiske tiltak for å avbøte eventuelle skader og ulemper som tiltaket kan medføre. Sluttdokumentet skal også inneholde eventuelle pålegg til tiltakshaveren om å gjennomføre **nærmere undersøkelser og overvåkning**. Sluttdokumentet skal stilles til tiltakshaver og sendes i kopi til vedtaksmyndigheten, til dem som har avgitt uttalelse til konsekvensutredningen, og til Miljøverndepartementet.

Ansvarlig myndighet skal avgjøre om utredningsplikten er oppfylt normalt senest innen seks uker etter at fristen for uttalelser til konsekvensutredningen har gått ut.

(§ 33-7, § 11) Det kan ikke gis tillatelse eller fattes planvedtak knyttet til tiltaket før utredningsplikten er oppfylt. Sluttdokumentet må følge behandlingen av saken etter særlov, eller etter plan- og bygningsloven. Konsekvensutredningen og uttalelsene, jf sluttdokumentet, skal tas i betraktning ved **behandling av og avgjørelse om saken**.

(§ 33-7) Vedtak i saken med begrunnelse skal **offentliggjøres**. Av begrunnelsen må det fremgå hvordan konsekvensutredningen

og høringsuttalelsene til denne har vært vurdert, og hvilken betydning disse er tillagt ved vedtaket, særlig når det gjelder valg av alternativ og fastsetting av vilkår for å avbøte skadenvirkninger m.v.

A 2. Samordning med annet lovverk

(§ 33-7, f § 5,
V-I og – II)

Behandlingen etter bestemmelsene skal skje i forkant av den *første* tillatelsen eller vedtak av plan som omhandler tiltaket. Med tillatelse menes byggetillatelse etter plan- og bygningsloven eller tillatelse til iverksetting etter nærmere bestemte særlover. Med planvedtak menes bebyggelsesplan, reguleringsplan, kommune(del)plan eller fylkes(del)plan som eksplisitt omhandler tiltak som omfattes av bestemmelsene. Hvilke lover det ikke kan gis tillatelse eller fattes vedtak etter før utredningsplikten er oppfylt, fremgår av kolonne III i Vedlegg I og II til forskriften.

veg og
jernbane

For veg- og jernbanetiltak skal behandlingen etter bestemmelsene skje i forkant av det *første* planvedtaket etter plan- og bygningsloven hvor det blir tatt beslutning om valg av trasé eller korridør.

vedtak i
regjering eller
Stortinget

I tilfeller hvor vedtak om lokalisering av tiltak som omfattes av bestemmelsene skjer i regjeringen eller Stortinget, skal konsekvensutredningen skje i forkant av regjeringens og Stortingets behandling av saken. I slike tilfeller må konsekvensutredningen også tilfredsstille kravene til miljøutredninger etter Utredningsinstrukksen av 14. desember 1994.

I de saker hvor det gjennomføres en trinnvis planlegging vil utredningsplikten for tiltaket oppfylles som grunnlag for den *første* tillatelsen eller planvedtak som omfatter tiltaket. Sluttdokumentet vil gi *føringer* for forhold som eventuelt skal utredes og følges opp i neste beslutningsnivå (nærmere undersøkelser og overvåking).

(§ 33-3, 33-6,
f § 5, V-I og -
II)

Behandlingen etter bestemmelsene om konsekvensutredninger og behandling av tiltaket etter planbestemmelsene i plan- og bygningsloven og/eller behandling av søknad etter nærmere bestemte lover, skal

samordnes. Dette innebærer følgende, jf figuren:

- Avgjørelsen om et vedlegg II-tiltak skal konsekvensutredes skal skje i forbindelse med planoppstart og normalt før planoppstart er gjort kjent. Avgjørelsen skal tas før eventuell melding etter særlov sendes på høring og senest før en eventuell søknad sendes på høring.
- Meldingen bør sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn samtidig med oppstart av planarbeid gjøres kjent, eller når oppstart av søknadsarbeidet eventuelt blir gjort kjent.
- I de tilfellene det skal utarbeides konsekvensutredning kan planforslag for tiltaket, eller søknad om tiltaket, tidligst legges ut til offentlig ettersyn samtidig med høring og offentlig ettersyn av konsekvensutredningen. Planforslag og søknad bør legges ut til offentlig ettersyn og høres samtidig med høringen av konsekvensutredningen. Det kan i enkelte tilfeller være hensiktsmessig å gjennomføre høringen av konsekvensutredningen før planforslag for tiltaket eller søknad om tillatelse etter særlov sendes på høring. Dette kan være aktuelt når konsekvensutredningen omfatter flere aktuelle lokaliseringsalternativer og hvor høringen av konsekvensutredningen vil kunne gi grunnlag for å sortere ut de alternativer som bør omhandles i planforslaget.
- Fristen for uttalelse til plan eller søknad utvides tilsvarende høringsperioden for konsekvensutredningen.

Hvilke beslutningsprosesser som skal samordnes med behandlingen etter KU-bestemmelsene for de ulike tiltakstypene, fremgår av kolonne III i Vedlegg I og II.

Tiltak som omfattes av bestemmelsene omfattes også av forvaltningslovens krav om at en sak skal være så godt opplyst som mulig før det tas avgjørelse. Tiltakene kan også omfattes av krav til utredninger etter annet lovverk.

Utredningsplikten etter KU-bestemmelsene fritar ikke fra utredningsplikt etter annet lovverk, men følgende prinsipper skal legges til grunn for behandlingen:

- Eventuelle krav til forhåndsmelding og utredningsplikt for tiltak etter regelverk angitt i kolonne III i Vedlegg I og II skal

ivaretas ved behandling etter bestemmelsene om konsekvensutredninger.

- Eventuelle krav til forhåndsmelding og utredningsplikt etter annet regelverk integreres i utredninger etter KU-bestemmelsen dersom utredningen er relevant for den eller de vedtak eller tillatelser konsekvensutredningen skal ligge til grunn for, jf Vedlegg I og II kolonne III. Forholdet til kulturminneloven og kommunehelsetjenesteloven er gitt en nærmere omtale nedenfor.

Myndigheter som har hjemmel til å pålegge utredninger etter annet regelverk forutsettes å melde inn sitt utredningsbehov ved høringen av meldingen. Videre forutsettes det at disse myndighetene sjekker ut at utredningsbehovet blir tilfredsstillende oppfylt i konsekvensutredningen. Se også omtale i B2.

Kommunehelsetjenesteloven

Lov om helsetjeneste i kommunene (kh) fikk med virkning fra 1. januar 1995 en ny bestemmelse i § 4a-5 om konsekvensutredning. Hensikten med bestemmelsen var å gi kommunen klar adgang til å kreve utredet de helsemessige konsekvenser av et planlagt eller eksisterende tiltak. Slik bestemmelsen lyder gir den kommunestyret adgang til å pålegge den ansvarlige for et forhold ved eiendom eller virksomhet for egen regning å utrede helsemessige konsekvenser av forholdet, dersom ulempene ved å foreta utredningen står i rimelig forhold til de helsemessige konsekvensene av eksisterende eller planlagt virksomhet i kommunen.

De aller fleste av tiltakene som fremgår av Vedlegg I og II til konsekvensutredningsforskriften er av en slik art at de kan medføre helsemessige konsekvenser. Når det gjelder tiltak, som kommer inn under kravene om konsekvensutredninga etter plan- og bygningslovens kapittel VII-a, er det hensiktsmessig om utredningen av helsemessige forhold, jfr kh § 4a-5, samordnes med konsekvensutredningsplikt etter forskriften slik at man eventuelt

unngår dobbeltbehandling. Man bør derfor etablere ordninger der helsemyndighetenes syn innhentes i forbindelse med KU-prosessen. Et slikt samarbeid kan fra helsemyndighetenes side bygge på kommune-helsetjenesteloven § 1-4 tredje ledd, hvoretter de blant annet skal medvirke til at helsemessige hensyn blir ivaretatt av andre offentlige organer hvis virksomheten har betydning for helsetjenestens arbeid. I den grad tiltakshaver på en tilfredsstillende måte integrerer helsemessige hensyn i utredninger etter plan- og bygningsloven vil behovet for separate konsekvensutredninger etter kommunehelse-tjenesteloven ikke være tilstede, og en bedre samordning vil kunne oppnås.

Kulturminneloven

Alle tiltak som omfattes av bestemmelsene om konsekvensutredninger omfattes også av undersøkelsesplikten i kulturminneloven § 9 som angår automatisk fredete kulturminner.

Tiltakshaver plikter å få undersøkt om tiltaket vil virke inn på automatisk fredete kulturminner. Hensikten med undersøkelsesplikten er å avklare om tiltaket innebærer inngrep som kan skade, skjemme eller ødelegge automatisk fredete kulturminner eller framkalle fare for at dette skjer. Undersøkelsesplikten gjelder uavhengig av om det er kjente kulturminner i området eller ikke. Kostnadene ved disse undersøkelsene skal dekkes av tiltakshaver. Kulturminne-forvaltningen har en frist på tre måneder til å gjennomføre de lovbestemte arkeologiske undersøkelsene. Denne fristen kan forlenges etter søknad til Riksantikvaren. Dersom et tiltak innebærer inngrep, må rette myndighet ta stilling til en eventuell dispensasjon fra den automatiske fredningen før regulerings- eller bebyggelsesplan kan vedtas eller konsesjon kan gis.

For tiltak hvor konsekvensutredningen skal ligge til grunn for en reguleringsplan, bebyggelsesplan, eventuelt byggetillatelse etter plan- og bygningsloven eller konsesjon

etter særlov, bør undersøkelsesplikten ivaretas gjennom konsekvensutredningen.

For tiltak hvor konsekvensutredningen skal ligge til grunn for kommune(del)plan eller fylkes(del)plan, kan det i enkelte tilfeller være hensiktsmessig å oppfylle undersøkelsesplikten i forbindelse med konsekvensutredningen. Forutsetningen er at kulturminnemyndighetene og tiltakshaver blir enige om dette. Normalt vil konsekvensutredningen tilknyttet kommune(del)plan eller fylkes(del)plan inneholde oversikt over kjente kulturminner og prognoser for ikke kjente automatisk fredete kulturminner, mens selve undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9 blir oppfylt i forbindelse med reguleringsplanen eller bebyggelsesplanen.

Fylkeskommunen som kulturminneforvaltning og Samisk kulturminneråd skal ved høringen av meldingen klargjøre kulturminneinteressene i området og behovet for utredninger, herunder behovet for undersøkelser etter § 9 i kulturminneloven. Kulturminneforvaltningen skal også søke å avklare med tiltakshaver når det er mest hensiktsmessig å oppfylle undersøkelsesplikten.

A. 3 Tiltak som omfattes av bestemmelsene

(§ 33-2)

Bestemmelsene om konsekvensutredninger omfatter kun nærmere bestemte tiltak som er avhengig av slik offentlig tillatelse som fremgår av kolonne III i Vedlegg I og II, jf også A 2.

(§ 33-2, f § 2,
§ 3)

Vedlegg I og Vedlegg II til forskriften angir hvilke tiltak som omfattes. Vedlegg I og II inneholder tiltakstyper innen industri og næring, infrastruktur, andre tiltak og utvidelser og endret bruk. Vedlegg II inneholder i tillegg havbruk, landbruk, turisme og fritidsaktiviteter. Vedlegg I inneholder generelt større tiltak, mens Vedlegg II inneholder andre eller mindre tiltak som kan få vesentlige konsekvenser. En nærmere presisering av oppfangingskriteriene for enkelte av tiltakene i Vedlegg I og Vedlegg II følger nedenfor og av bilag I).

Tiltakets størrelse eller karakter på det tidspunktet planarbeidet eller søknadsarbeidet igangsettes skal gi grunnlag for å avklare om tiltaket omfattes av bestemmelsene. Tvilstilfeller avgjøres av ansvarlig myndighet på bakgrunn av skriftlige opplysninger fra tiltakshaver.

Dersom et tiltak omfattes av både Vedlegg I og Vedlegg II, skal tiltaket behandles som et vedlegg I-tiltak.

Utredningsplikten utløses når en offentlig eller privat tiltakshaver igangsetter planlegging av et tiltak som omfattes av bestemmelsene. Tiltaket bør være så avklart at det er riktig å igangsette en offentlig saksbehandling.

Arealplanlegging etter plan- og bygningsloven som eksplisitt omhandler et tiltak som omfattes av bestemmelsene, utløser utredningsplikten.

Arealplanlegging etter plan- og bygningsloven som *ikke* eksplisitt omhandler tiltak som omfattes av bestemmelsene, utløser ikke utredningsplikt etter bestemmelsene.

I tilfeller hvor fylkes(del)planer, kommune(del)planer og reguleringsplaner innebærer arealutvikling/ eiendomsutvikling som omfatter tiltak som fremgår av Vedlegg I eller Vedlegg II, bør utredningsplikten oppfylles tilknyttet planen dersom første byggetrinn er planlagt igangsatt innen 5 år etter at planen er vedtatt. Dette kan spesielt være aktuelt for tiltak innen I.1.9 og II.1.9 senter for detaljhandel, I.1.10 og II.1.10 industri-, nærings-, lager -og kontorbygg og II.4.4 utviklingsprosjekter. Alternativt vil utredningsplikten måtte oppfylles tilknyttet byggesaksbehandlingen, så fremt ikke annet er oppgitt i oppfangingskriteriene.

A 3.1 Tiltak som alltid skal konsekvensutredes.

(§ 33-2 – a,
f § 2 og V-I)

For tiltak som fremgår av Vedlegg I til forskriften skal tiltakshaver alltid utarbeide melding og konsekvensutredning.

For de fleste tiltakstyper er det satt oppfangingskriterier i form av størrelse og tid eller tilknyttet verdier i omgivelsene (gjelder for veg- og jernbanetiltak og vernetiltak). Et tiltak

fanges opp av Vedlegg I dersom betingelsene i oppfangingskriteriene er til stede og tiltaket krever slik offentlig tillatelse som fremgår av kolonne III.

For en del tiltakstyper er det ikke satt oppfangingskriterier. Tiltak av denne typen fanges opp av Vedlegg I uansett størrelse dersom tiltaket krever slik offentlig tillatelse som fremgår av kolonne III.

A 3.2 Tiltak som skal konsekvensutredes dersom tiltaket faller inn under ett eller flere av kriteriene i § 4

(§ 33-2-b,
f § 3)

For tiltak som fremgår av Vedlegg II skal tiltakshaver utarbeide melding og konsekvensutredning dersom tiltaket faller inn under ett eller flere av kriteriene i forskriftens § 4.

For alle tiltakstypene er det satt oppfangingskriterier i form av størrelse, tid og/eller forutsetning om at tiltaket medfører utarbeidelse av en plan etter plan- og bygningsloven for tiltaket. Et tiltak fanges opp av Vedlegg II dersom betingelsene i oppfangingskriteriene er oppfylt og tiltaket krever slik offentlig tillatelse som fremgår av kolonne III.

For noen tiltakstyper er oppfangningskriteriet både investeringsbeløp og at tiltaket medfører utarbeidelse av plan etter plan- og bygningsloven. Disse fanges kun opp hvis begge betingelsene er oppfylt. Dvs at tiltak som overskridet investeringsbeløpet, men kan gjennomføres uten at det utarbeides ny plan for tiltaket etter plan- og bygningsloven, ikke fanges opp av Vedlegg II.

Avklaring av om et tiltak på Vedlegg II skal konsekvensutredes

(§ 33-2-b,
f § 3, § 4, § 7)

Dersom et tiltak fremgår av Vedlegg II, skal tiltakshaver så tidlig som mulig under planleggingen gi ansvarlig myndighet følgende opplysninger i form av et enkelt brev:

- hvilken tiltakstype i Vedlegg II tiltaket sorterer inn under
- tiltakets størrelse og arealbruk
- forventet type og mengde utslipp
- planlagte lokaliseringsalternativer angitt på kart
- tiltakshavers vurdering av om tiltaket faller inn under ett eller flere av kriteriene i § 4, på bakgrunn av kjent kunnskap.

Departementet vil utarbeide en sjekkliste til dette formål.
§ 4 omfatter fem sett av kriterier med følgende hovedoverskrifter:

1. *Områder og objekter som er vernet eller fredet*
2. *Områder eller objekter omfattet av nasjonale planer for vern*
3. *Viktige friluftsområder og viktige grøntstrukturer i tettbygde strøk*
4. *Områder omfattet av rikspolitiske retningslinjer*
5. *Vesentlig forurensning*

Ansvarlig myndighet gjør, på bakgrunn av brevet fra tiltakshaver, en foreløpig vurdering av om tiltaket faller inn under kriteriene i § 4, og oversender vurderingen og tiltakshavers opplysninger til regionale miljøvernmyndigheter for uttalelse. For tiltak hvor ansvarlig myndighet er en annen enn planmyndigheten, skal vertskommunen gis mulighet til å uttale seg. Med regionale miljøvernmyndigheter menes fylkesmannen som miljøvernavdeling og fylkeskommunen som kulturminnemyndighet. For tiltak som berører samiske interesser skal ansvarlig myndighet innhente uttalelse fra Samisk kulturminneråd i den aktuelle regionen.

Regionale miljøvernmyndigheter, eventuelt Samisk kulturminneråd i den aktuelle regionen og vertskommunen, skal avgjøre uttalelsen på bakgrunn av kjent kunnskap. Vurderingen skal formidles skriftlig til ansvarlig myndighet innen fastsatt frist. Fristen skal normalt ikke være kortere enn to uker.

Ansvarlig myndighet avgjør deretter om tiltaket faller inn under ett eller flere av kriteriene i § 4.

Dersom tiltaket faller inn under ett eller flere av kriteriene, må tiltakshaver utarbeide melding og konsekvensutredning.

Dersom tiltaket ikke faller inn under noen av kriteriene, avsluttes behandlingen etter KU-bestemmelsene. Ansvarlig myndighet skal i dette tilfelle påse at begrunnelsen for avgjørelsen og innhentede uttalelser fra regionale miljøvern-

myndigheter og eventuelt Samisk kulturminneråd, fremgår av søknaden eller planforslaget når disse sendes på høring eller legges ut til offentlig ettersyn. Endelig avgjørelse skal formidles til tiltakshaver i form av et brev. Brevet skal sendes i kopi til miljøvernmyndighetene.

For nærmere omtale av tidspunkt for avgjørelsen se A1 og A2.

En nærmere presisering av forskriftens § 4, hvordan opplysninger fremskaffes og sjekkliste for vurdering vil fremgå av en egen veileder, T-1170.

A 3.3 Krav om konsekvensutredning i særlige tilfeller

(§ 33-2, 4
ledd)

Miljøverndepartementet kan pålegge konsekvensutredning for andre eller mindre tiltak enn de som fremgår av Vedlegg I og II, dersom disse antas å kunne ha vesentlige, eller særlig usikre eller omstridte konsekvenser. Kriteriene i forskriftens § 4 vil bl.a bli benyttet som støttekriterier i vurderingen om det bør pålegges konsekvensutredning. Miljøverndepartementet kan også pålegge konsekvensutredning for tiltak som omfattes av Vedlegg II, men ikke faller inn under kriteriene i § 4. Miljøverndepartementet vil normalt ta stilling til spørsmål om konsekvensutredning på bakgrunn av en skriftlig henvendelse fra berørte myndigheter, interesseorganisasjoner eller offentligheten.

Bestemmelsen vil kun bli benyttet i særlige tilfeller. Bestemmelsen vil normalt ikke bli benyttet dersom planforslag eller søknad er lagt ut til offentlig ettersyn, eller dersom ordinær plan og/eller søknadsbehandling kan ivareta hensynene tilfredsstillende.

A 4. Utarbeiding og behandling av meldingen

A 4.1 Innhold i meldingen med forslag til utredningsprogram

(§ 33-2, § 33-
3, f § 9, V-III)

Hensikten med meldingen og høringen av denne er å gi et grunnlag for fastsetting av utredningsprogram. Meldingen skal derfor gi en beskrivelse av tiltaket (Del A i meldingen) og legge hovedvekt på forslaget til utredningsprogram (Del B i meldingen).

I vedlegg III til forskriften er det fastsatt krav til innholdet i meldingen. Det vil bli utarbeidet en sjekkliste som presiserer innholdet i meldingen.

Del B i meldingsdokumentet skal inneholde forslag til utredningsprogram med utgangspunkt i punktene a)-i) i Vedlegg IV. Forslaget skal spesielt konkretisere punktene a), d), e) og g), jf strekpunktene 1-3 i Vedlegg III. For nærmere omtale av innhold i utredningsprogrammet vises det til kapittel A 4.3.

A 4.2 Høring av meldingen med forslag til utredningsprogram

(§33-3)

Høringsinstansene bør gi opplysninger om vesentlige virkninger som tiltaket kan medføre og som det er behov for å utrede. Høringsinstansene bør også gi innspill til hvilke hensyn som bør legges til grunn for utformingen av alternativene og alternativer som skal utredes, jf omtalen av innholdet i utredningsprogrammet i A 4.3.

Høringsinstansene bør i sin uttalelse understreke hvordan deres innspill bør ha betydning for beslutningene om tiltaket. Høringsinstansene bør også vise hvilke forhold som eventuelt er av en slik detaljeringsgrad at de kan utredes i forbindelse med en mer detaljert planlegging av tiltaket.

(f § 5)

I de tilfellene ansvarlig myndighet ikke er departement, eller direktorat, bør eventuelt behov for at programmet fastsettes av departement, eller direktorat, eller av fylkeskommunen tas opp i høringsuttalelsen. Se forøvrig egen omtale i rundskrivets del B kapittel B 2.

I enkelte tilfeller kan det være nyttig å avholde et offentlig møte i forbindelse med høringen av meldingen. Dette bør skje i regi av ansvarlig myndighet og i samarbeid med tiltakshaver.

A 4.3 Fastsetting av utredningsprogrammet og forelegging for Miljøverndepartementet

(§ 33-4,
V- IV)

Fastsatt utredningsprogram skal inneholde de punktene fra Vedlegg IV som er relevante i den enkelte sak, jf forslag til utredningsprogram og høringsuttalelsene.

Det skal alltid fremgå av programmet at antatt fremtidig utvikling i området dersom tiltaket ikke iverksettes (0-alternativet) vil bli utredet.

Det skal også fremgå hvordan konsekvensutredningsarbeidet skal samordnes med planleggingen etter plan- og bygningsloven og/eller søknadsarbeidet, og hvordan utredningsarbeidet og videre samarbeid med berørte myndigheter bør organiseres.

I forbindelse med fastsetting av utredningsprogrammet kan det være nyttig at ansvarlig myndighet arrangerer et møte med berørte myndigheter og eventuelt andre sentrale høringsinstanser. Dette gjelder spesielt i konfliktfylte saker. Hensikten med et møte er å avgrense utredningsprogrammet til forhold som er vesentlige i forhold til miljø, naturressurser og samfunn og sikre at konsekvensutredningen fokuserer på det som er beslutningsrelevant. Møtet kan kombineres med eventuelle møter om planforslaget eller søknaden, og kan bidra til å effektivisere senere behandling.

I de sakene hvor ansvarlig myndighet er en annen enn de myndighetene som skal gi tillatelse, bør fastsetting av utredningsprogrammet skje i samarbeid med myndighetene som skal gi tillatelse. Et slikt samarbeid vil bidra til en god samordning mellom konsekvensutredningen og beslutningsprosessen.

(f § 6)

Forelegging for Miljøverndepartementet innebærer at ansvarlig myndighet i brev til Miljøverndepartementet oppsummerer høringsuttalelsene, redegjør for ansvarlig myndighets vurdering og innstilling til endelig utredningsprogram og ber om Miljøverndepartementets eventuelle merknader. I de sakene hvor ansvarlig myndighet er en annen enn departement eller direktorat, skal det departementet eller direktoratet tiltaket administrativt hører inn under også motta en gjenpart av foreleggingsbrevet.

Ansvarlig myndighet vil få beskjed om Miljøverndepartementet ønsker å gi merknader til utredningsprogrammet senest innen to uker etter at nødvendige opplysninger i saken er mottatt. Dersom ansvarlig

myndighet ikke har mottatt en slik tilbakemelding, kan foreleggingsplikten ansees som oppfylt.

Utredningsprogrammet som ansvarlig myndighet har forelagt for Miljøverndepartementet legges da til grunn for konsekvensutredningen.

Miljøverndepartementet vil kunne ha synspunkter på hvilke alternativer som skal utredes og problemstillinger som skal besvares. Eventuelle merknader vil være konsentrert om forhold som er av betydning for nasjonale mål og retningslinjer i miljøvernpolitikken. Miljøverndepartementet vil gjennom forelegging tilrettelegge for at praktiseringen av bestemmelsene blir mest mulig ensartet.

I saker hvor rollen som ansvarlig myndighet tilligger andre enn departement, eller direktorater, vil Miljøverndepartementet ta kontakt med det departementet eller direktoratet tiltaket administrativt hører inn under for tiltaket for å få deres vurdering før en eventuell merknad gis.

Miljøverndepartementets merknader skal innarbeides i utredningsprogrammet. Dersom ansvarlig myndighet er uenig i merknadene, tas spørsmålet opp med Miljøverndepartementet før utredningsprogrammet fastsettes.

Eventuell avgjørelse om hvem som skal være ansvarlig myndighet, jf forskriftens § 5 syvende og åttende ledd, vil senest bli tatt i forbindelse med fastsetting av utredningsprogrammet. Se omtale i B3.

Fastsatt utredningsprogram med en kort oppsummering av høringsuttalelsene skal sendes til tiltakshaver og i kopi til dem som har avgitt uttalelse.

A 5 Utarbeiding og behandling av konsekvensutredningen

A 5.1 Utarbeiding av konsekvensutredningen

Både for tiltak som fremgår av Vedlegg I og av Vedlegg II er avgrensningen av innhold og omfang av konsekvensutredningen fastsatt i utredningsprogrammet.

Selv om kravet om konsekvensutredning for et vedlegg II-tiltak kun er utløst av ett kriterium i forskriftens § 4, må

konsekvensutredningen svare på samtlige forhold i Vedlegg IV, så fremt dette er fastsatt i utredningsprogrammet. Omfanget av tema og problemstillinger som skal beskrives, vil variere. I noen saker vil konsekvensutredningen kun være konsentrert om et fåtall problemstillinger. Dette vil spesielt være aktuelt for vedlegg II-tiltak.

Konsekvensutredningen skal fremstå som et samlet dokument. I de tilfellene planforslag og konsekvensutredningen sendes på høring samtidig, kan konsekvensutredningen og plan- eller søknadsforslag inngå i samme dokument. Forutsetningene er at utredningsprogrammet er besvart og at programmet er gjengitt i dokumentet.

A 5.2 Høring av konsekvensutredning og offentlig møte

Høringsinstansene bør i sine uttalelser til konsekvensutredningen:

- vurdere om konsekvensutredningen besvarer utredningsprogrammet
- vurdere tiltakshavers beskrivelse av konsekvensene, sammenstilling og vurdering
- gi eventuelle supplerende opplysninger og vurderinger av konsekvenser som er relevant for beslutningen
- vurdere behov for og gi eventuelle innspill til innhold i nærmere undersøkelser og overvåkning, jf § 33-8

Høringsinstansene kan i spesielle tilfeller be om tilleggsutredninger, se omtale under A 5.3, jf § 33-6.

(§ 33-6)

Kapittel A 2 omtaler samordning mellom konsekvensutredningen og planforslag og/eller søknad for tiltaket. Ved parallel høring av konsekvensutredningen og planforslag/søknad, vil berørte parter både uttale seg til konsekvensutredningen og plan/søknad. Det bør fremgå av høringsuttalelsen hva som er merknader til beslutningsunderlaget (konsekvensutredningen) og hva som er merknader til forslag til vedtak i saken (planen eller søknaden).

offentlig møte

Ansvarlig myndighet har ansvaret for å holde offentlig møte om konsekvensutredningen. Opplegg bør avklares med

vedkommende kommuner eller fylkeskommuner, som bør være til stede på møtet. Ved spesielt omfattende og konfliktfylte tiltak bør det vurderes å arrangere eksperthøringer hvor tiltakshavere og utredere besvarer spørsmål fra berørte myndigheter, interesseorganisasjoner, offentligheten og uavhengig ekspertise. Møtet bør samordnes med eventuelle møter om planforslaget eller søknaden for tiltaket. Formålet med møtet er å sikre at alle relevante opplysninger er kommet fram i saken og at utredningen blir formidlet direkte til berørte. Dette offentlige møtet skal inngå i grunnlaget for å vurdere om utredningsplikten er oppfylt.

A 5.3 Oppfylt utredningsplikt, tilleggsutredninger og slutt dokument

(§ 33-6) På grunnlag av konsekvensutredningen og høringsuttalelsene avgjør ansvarlig myndighet om utredningsplikten er oppfylt.

Dersom høringsuttalelsene avdekker at utredningsprogrammet ikke er fulgt opp på vesentlige punkter, kan ansvarlig myndighet kreve at tiltakshaver gjennomfører supplerende utredninger før utredningsplikten kan ansees som oppfylt.

Det skal normalt ikke kreves tilleggsutredninger utover det fastsatte utredningsprogrammet. Tilleggsutredninger kan kun pålegges dersom høringen har avdekket *nye* problemstillinger av vesentlig betydning for vedtak om gjennomføring, valg av alternativ eller premisser for videre planlegging eller gjennomføring.

Tilleggsutredningen og supplerende utredninger skal normalt sendes på høring til dem som har avgitt uttalelse.

Utredningsplikten er ikke oppfylt før de eventuelle supplerende utredningene eller tilleggsutredningen er hørt og behandlet. Høringsfristen kan settes kortere enn høringsfristen for konsekvensutredningen, men bør ikke settes kortere enn tre uker.

Hvis planforslaget og/eller søknaden har vært på høring samtidig med konsekvensutredningen og det stilles krav til

supplerende utredninger eller tilleggsutredninger, bør ansvarlig myndighet legge ut et justert planforslag eller søknad til ny høring samtidig.

Avgjørelsen om oppfylt utredningsplikt gjelder kun for det enkelte tiltaket og de hovedalternativene som er utredet. I mange saker vil det skje en tilpasning av tiltaket etter at utredningsplikten er oppfylt. Mindre justeringer av tiltaket utløser ikke utredningsplikten på nytt, men det forutsettes at endringene gis en tilfredsstillende beskrivelse i den videre behandlingen.

Det vil bli utarbeidet en egen mal for sluttdokumentet.

(f §11)

A 6 Bruk av konsekvensutredningen

(§ 33-7)

Planmyndigheten og/eller konsesjonsmyndigheten har ansvaret for at vedtaket om planen og/eller søknaden med begrunnelse offentliggjøres. I sakene hvor det fattes planvedtak bør offentliggjøringen skje gjennom kunngjøringen av planvedtaket i to aviser alminnelig lest på stedet, jf planbestemmelserne i plan- og bygningsloven. I øvrige saker bør offentliggjøringen skje mest mulig samordnet med kunngjøring av vedtaket i hht særlovsgivningen.

I kunngjøringsannonsen må det fremgå at vedtaket er skjedd på bakgrunn av konsekvensutredningen etter plan- og bygningslovens kapittel VII-a. Det må i kunngjøringsannonsen også fremgå at berørte og interesserte ved forespørsel hos vedtaksmyndigheten kan få en skriflig redegjørelse av hvordan konsekvensutredningen og høringsuttalelsene til denne har vært vurdert, og hvilken betydning disse er tillagt ved vedtaket, særlig når det gjelder valg av alternativ og fastsetting av vilkår for å avbøte skadevirkninger.

A 7 Oppfølging av konsekvensutredningen

(§ 33-8)

Oppfølging av konsekvensutredningen kan innebære:

- undersøkelser som grunnlag for vedtak i saken og gjennomføring, etter at utredningsplikten er oppfylt

- program for overvåking under anleggs- og driftsperioden, bl.a som grunnlag for å gjennomføre ytterligere avbøtende tiltak
- program for etterprøving etter at tiltaket er ferdigstilt, bl.a som grunnlag for å gjennomføre ytterligere avbøtende tiltak

(f § 11)

Pålegg om eventuelle oppfølging skal fremgå av sluttdokumentet. Sluttdokumentet bør eventuelt fastsette rutine for kontroll og behandling av oppfølgingen. Sluttdokumentet kan også gi rammer for oppfølging som vil bli endelig fastsatt ved behandlingen av planen eller søknaden for tiltaket.

Plan- og bygningslovens bestemmelser i kap XVIII Straffearansvar og kap XIX Ulovlig byggearbeid vil kunne komme til anvendelse dersom eventuelle krav til oppfølging ikke blir fulgt opp.

A 8 Felles melding og konsekvensutredning for flere tiltak i ett område

(f § 5, § 8)

Miljøverndepartementet kan bestemme at det skal utarbeides en felles melding og/eller en felles konsekvensutredning for flere tiltak som omfattes av bestemmelsene. Et slikt pålegg vil være aktuelt dersom tiltakene er tenkt lokalisert innenfor samme geografiske område. Avgjørelsen blir tatt på bakgrunn av skriftlig henvendelse, og senest i forbindelse med forelegging av utredningsprogrammet. Miljøverndepartementet vil ved eventuell usikkerhet avgjøre hvem som skal være ansvarlig myndighet, jf B 2 og B 3.

A 9 Frister for uttalelse

(f § 12)

Ansvarlig myndighet har kompetanse til å fastsette frister både for miljøvernmyndighetenes uttalelse til om vedlegg II-tiltak skal konsekvensutredes, og til høring av meldingen og konsekvensutredningen. Forskriften angir minimumsfrister. Ansvarlig myndighet skal sette rimelig frist for høringen. Forskriften fastsetter også tidsrammer for myndighetens behandling.

Det er nødvendig at ansvarlig myndighet legger opp til en forutsigbar og tidseffektiv saksbehandling av tiltaket. Dette er viktig av hensyn til tiltakshavers prosjektfremdrift og utnyttelsen av offentlige ressurser. Det er viktig at høringsinstansene overholder de fastsatte fristene. Dersom det ikke er mulig å overholde fristene, må høringsinstansene varsle ansvarlig myndighet som vurderer om det av hensyn til fremdriften i saken kan gis utsettelse av høringsfristen. Dette må skje i god tid før fristen går ut.

For at saksbehandlingen ikke skal stanse opp, kan ansvarlig myndighet velge ikke å behandle uttalelser som er kommet inn etter fristens eller ny avtalt frists utløp

A 10 Fornyet konsekvensutredning

(§ 33-10)

For saker hvor det er utarbeidet konsekvensutredning for tiltaket etter bestemmelsene, inntrer plikten til å sende melding og konsekvensutredning på ny hvis tiltaket ikke er påbegynt innen fem år etter at det foreligger bindende planvedtak eller tillatelse for tiltaket. Med "bindende planvedtak" menes reguleringsplan for tiltaket etter plan- og bygningsloven. Med "tillatelse" menes slik tillatelse konsekvensutredningen skal ligge til grunn for, jf forskriftens § 5 femte ledd. Med "påbegynt" menes oppstart av anleggsarbeidet.

Ansvarlig myndighet kan gjøre unntak fra regelen. En slikt unntak vil kun være aktuelt dersom tiltaket eller betydningene av vesentlige virkningene ikke har endret seg siden konsekvensutredningen ble vedtatt. Et godt program for oppfølging kan også være en viktig mekanisme for å gjøre en ny konsekvensutredning unødvendig.

A 11 Kostnader ved konsekvensutredningen

(§ 33-11)

Tiltakshaver bærer kostnadene ved utarbeiding og bekjentgjøring av melding, konsekvensutredning og til møte om konsekvensutredningen. Når fagdepartement finner det rimelig, kan den også pålegge tiltakshaver å dekke utgifter til sakkyndig hjelp og lignende for grunneiere, interesserte,

gebyr

fylkeskommuner og kommuner. Denne hjemmelen vil kun bli benyttet i spesielle tilfeller og kun dersom arbeidet som gjøres er av relevans for beslutningen. Avgjørelsen tas på bakgrunn av søknad med begrunnelse.

Unntaksvise kan fagdepartement bestemme at utgiftene skal dekkes helt eller delvis av staten, fylkeskommunen eller kommunen, eller fordeles mellom dem. Dette kan være tilfelle dersom ansvarlig myndighet mener det er behov for utredninger utover det som er beslutningsrelevant.

Myndighetenes kostnader ved behandling av saker etter bestemmelserne bæres av vedkommende myndighet.

Departementet er oppmerksom på at kommunen med hjemmel i plan- og bygningslovens § 109 vil kunne gebyrlegge arbeid med slike saker når kommunen er ansvarlig myndighet. Departementet vil anbefale at kommunen avstår fra dette.

A 12 Konsekvensutredninger ved grenseoverskridende miljøvirkninger

(§ 33-9)

Dersom et tiltak kan få vesentlige miljøvirkninger i annen stat, skal informasjon om tiltaket og dets mulige virkninger oversendes stater som kan bli berørt. Slik informasjon skal også sendes dersom en stat som i betydelig utstrekning kan bli berørt anmoder om det. Tiltakshaver kan bli pålagt å belyse de grenseoverskridende virkningene av et tiltak.

Utover forpliktelsene etter EU-direktivet implementeres også de generelle forpliktelsene etter Konvensjonen om konsekvensutredning av tiltak som kan ha grenseoverskridende miljøvirkninger, Espoo-konvensjonen. Tiltak som omfattes av § 33-9 vil videre kunne omfattes av bestemmelser i Den nordiske miljøvernkonvensjonen av 1974 som trådte i kraft i 1976.

Espoo-konvensjonen trer i kraft 10. sept. 1997. Norge er som part forpliktet til å etterleve konvensjonen fra dette tidspunkt. Med hjemmel i § 33-9, 2. ledd, vil departementet utarbeide egne forskrifter om prosedyre og ansvarsforhold i samsvar med forpliktelsene etter konvensjonen og hvordan

samordning med forpliktelsene etter Den nordiske miljøvernkonvensjonen bør skje. Planlagt ikrafttredelse for forskriften er fra 1. januar 1998. Utgangspunktet for arbeidet vil være samordning med ordinær prosedyre for konsekvensutredning etter lov og forskrift.

Inntil bestemmelsene trer i kraft bør følgende prosedyre legges til grunn dersom Norge er opphavsland til eller mottager av grenseoverskridende miljøvirkninger:

A 12.1 Norge som opphavsland til grenseoverskridende miljøvirkninger

For vedlegg I-tiltak og vedlegg II-tiltak som skal konsekvensutredes, skal tiltakshaver i melding med forslag til utredningsprogram redegjøre for sannsynligheten for eventuelle grenseoverskridende miljøvirkninger av tiltaket.

Ved vurdering av om det skal kreves konsekvensutredning for et vedlegg II-tiltak, skal sannsynligheten for grenseoverskridende miljøvirkninger likestilles med kriteriene i § 4 og legges til grunn for eventuelt krav om konsekvensutredning.

Også for andre tiltak enn de som framgår av vedlegg I og II kan det kreves konsekvensutredning dersom sannsynligheten for betydelige grenseoverskridende miljøvirkninger er tilstede. Dersom tiltaket reguleres av plan- og bygningsloven kan departementet anvende § 33-2, fjerde ledd. For tiltak hvor utredningsplikten reguleres av andre lovverk, f.eks. petroleumsvirksomhet til havs, bør Miljøverndepartementet kontaktes for å legget til rette for samordning av utredningsplikten.

Dersom det i melding med forslag til utredningsprogram fremgår at tiltaket kan ha grenseoverskridende miljøvirkninger eller dersom stater som kan bli berørt av tiltakets miljøvirkninger ber om det, skal opplysninger om tiltaket og dets mulige grenseoverskridende miljøvirkninger sendes til de sentrale myndighetene i statene som kan bli berørt. I slike tilfelle bør sentrale myndigheter i stater som kan bli berørt motta melding med forslag til utredningsprogram til høring.

Opplysningene bør sendes aktuelle myndigheter i henhold til listen over kontaktpunkter for mottagere av slike opplysninger. UD kan eventuelt benyttes til formell oversendelse av dokumenter og bør i alle tilfelle informeres. Kopi bør som god rutine sendes angitte kontaktpunkt i Norge, Miljøverndepartementet ved Miljøutredningsseksjonen.

Opplysningene skal som et minimum inneholde informasjon om tiltaket, dets virkninger i berørt(e) stat(er) og selve konsekvensutredningsprosessen med tidsfrist for mottagerne til å komme med merknader.

Om merknader gis, skal ansvarlig myndighet ved fastsettelse av utredningsprogram og etter samråd med Miljøverndepartementet konsultere med aktuell myndighet i berørt(e) stat(er) og avklare om og hvordan samarbeid om utredningsprosessen skal legges opp, herunder hvordan berørt befolkning på begge sider av grensen skal høres og gis mulighet til å delta i videre utredningsprosess.

Det departementet eller direktoratet tiltaket administrativt hører inn under kan pålegge tiltakshaver å utarbeide konsekvensutredning for tiltakets grenseoverskridende miljøvirkninger. I slike tilfelle skal myndigheter, befolkning og interesseorganisasjoner innenfor det geografiske området berørt likestilles med hensyn til innsynsrett, medvirkningsrett og offentliggjøring.

A 12.2 Norge som mottager av grenseoverskridende miljøvirkninger.

Dersom kontaktpunkt i Norge (dvs Miljøvern-departementet) mottar varsel i henhold til konvensjonen om at Norge kan bli berørt av grenseoverskridende miljøvirkninger, vil departementet varsle myndighetene i berørte kommune(r) og fylke(r).

Etter at berørte myndigheter og befolkning er informert og gitt mulighet til å komme med synspunkter, og innen angitt tidsfrist, gir Miljøverndepartementet opphavsstaten tilbakemelding på eventuell norsk deltagelse i utredningsprosessen av det foreslalte tiltaket.

Dersom varsel i henhold til konvensjonen eller tilsvarende informasjon om at planlagte tiltak kan få konsekvenser i Norge mottas på lokalt eller regionalt nivå, bør aktuelle myndigheter varsle kontaktpunkt i Norge slik at norske rettigheter kan bli ivaretatt. Dette gjelder også dersom slik informasjon blir kjent for direktorater, regionale miljøvernmyndigheter eller interesseorganisasjoner.

A 13 Overgangsbestemmelsen

(f § 14)

Overgangsbestemmelsen skal sikre at bestemmelserne ikke har tilbakevirkende kraft.

Følgende skal legges til grunn for tolkning av bestemmelsen:

(1. ledd)

Tiltak nevnt i Vedlegg I eller Vedlegg II omfattes ikke av bestemmelserne dersom det er gitt tillatelse før hhv 1.1.97 og 1.7.97. Med tillatelse menes konsesjon etter særlov som fremgår av kolonne III i Vedlegg I og II, eller byggetillatelse etter plan- og bygningsloven. For veg- og jernbanetiltak menes planvedtak hvor det er tatt beslutning om trase og/eller korridør.

(2. ledd)

Tiltak nevnt i Vedlegg I eller Vedlegg II og hvor melding etter regelverket av 1990 er mottatt av fagdepartementet før hhv 1.1.97 og 1.7.97, skal sluttbehandles etter nytt regelverk dersom ikke annet er bestemt. Miljøverndepartementet kan bestemme at et slikt tiltak skal følge regelverket av 1990. Dette vil bli bestemt etter forespørsel fra ansvarlig myndighet og i samråd med det departementet eller direktoratet tiltaket administrativt hører inn under.

Tiltak hvor melding eller konsekvensutredning ble godkjent før ikrafttreden, skal ikke behandles etter nytt regelverk. Unntaket er hvis § 33-10 om fornøyet konsekvensutredning inntrer.

(3. ledd)

Miljøverndepartementet kan i samråd med det departementet eller direktoratet tiltaket administrativt hører inn under, bestemme at tiltak nevnt i Vedlegg I, og som ikke var meldepliktige etter forskriften av 1990 ikke omfattes av bestemmelserne dersom søknad om tiltaket etter særlov er

mottatt eller planforslag er lagt ut til offentlig ettersyn før 1.1.97.

Tiltak nevnt i Vedlegg I punkt I.4.3 omfattes ikke av bestemmelsene dersom melding etter Naturvernloven er kunngjort før 1.1.97.

(4. ledd)

Tiltak nevnt i Vedlegg II og som ikke var meldepliktige etter regelverket av 1990, omfattes ikke av bestemmelsene dersom søknad eller planforslag for tiltaket er lagt ut til offentlig ettersyn før 1.7.97.

I perioden 1.1-1.7.97 vil Miljøverndepartementet etter forespørsel vurdere å benytte § 33-2 fjerde ledd for tiltak nevnt i Vedlegg II. Kriteriene i § 4 vil ligge til grunn for en slik avgjørelse.

A 14 Konflikt om utredningsbehov og saksbehandlingsfeil

(f § 1)

Konsekvensutredningsprosessen er å betrakte som prosessledende under saksbehandlingen frem til at det treffes vedtak i saken. Beslutningene etter bestemmelsene regnes ikke som enkeltvedtak i forvaltningslovens forstand.

Derfor er det som hovedregel ikke anledning til å påklage beslutninger som tas etter bestemmelsene om konsekvensutredninger. Den eneste beslutningen som kan påklages, er vedtak om konsekvensutredningsplikt etter plan- og bygningsloven § 33-2 fjerde ledd.

innsigelse

Innsigelse til en plan etter plan- og bygningsloven kan i følge rundskriv T-5/95 være knyttet til realitetene i planen eller formelle forhold, f.eks når et spørsmål ikke er ferdig utredet.

saksbehand-
lingsfeil

Hvis det er vedtatt plan for tiltak, eller gitt tillatelse til tiltak som omfattes av forskriften uten at denne er fulgt, vil det måtte avgjøres i henhold til § 41 i forvaltningsloven om det foreligger slike saksbehandlingsfeil at planvedtaket eller tillatelsen er ugyldig.

Del B Ansvar og oppgaver

De reviderte bestemmelsene innebærer en endring av ansvar og oppgaver for offentlige og private tiltakshavere, departementer og direktørater, fylkeskommuner, fylkesmenn, kommuner, interesseorganisasjoner og offentligheten. Dette vil det bli gjort nærmere rede for nedenfor.

B 1 Tiltakshaver

Tiltakshaver har en selvstendig plikt til å påse at tiltak som omfattes av Vedlegg I og Vedlegg II, blir behandlet etter bestemmelsene. Dersom det er usikkerhet om tiltaket omfattes av Vedlegg I eller Vedlegg II, må tiltakshaver fremlegge skriftlige opplysninger om tiltaket for ansvarlig myndighet for eventuelle avklaringer.

(§ 33-2, f § 3
og 7)

(§ 33-3 og §
33-6, § 33-8)

For tiltak som fremgår av Vedlegg II, skal tiltakshaver gi opplysninger omtalt under A 3.2.

For tiltak som fremgår av Vedlegg I, eller av Vedlegg II og skal konsekvensutredes, skal tiltakshaver utarbeide melding med forslag til utredningsprogram, og konsekvensutredning, og sende disse til ansvarlig myndighet. Tiltakshaver skal utarbeide eventuelle tilleggsutredninger og følge opp konsekvensutredningen i samsvar med sluttet dokumentet.

Arbeidet med konsekvensutredningen kan skje parallelt med at meldingen er på høring og til behandling, i den grad dette er praktisk.

Tiltakshaver skal delta på offentlig møte i forbindelse med konsekvensutredningen.

Tiltakshaver bør så tidlig som mulig under planlegging av tiltak som fremgår av Vedlegg I eller Vedlegg II, etablere dialog med ansvarlig myndighet og berørte miljøvernmyndigheter om saksbehandlingen og hvilke problemstillinger tiltaket reiser.

(§ 33-2,
§ 33-11)

Tiltakshaver skal dekke kostnader tilknyttet meldingen og konsekvensutredningen, jf A 11.

B 2 Ansvarlig myndighet

(§ 33-12, f § 5
V-I, V-II)

Ansvaret for å håndheve bestemmelsene er tillagt departementet, jf § 33-12. Bestemmelsen gir adgang til å delegere departementets oppgaver som ansvarlig myndighet til andre statlige organer, fylkeskommunen eller kommunen. Dette er gjort i forskriftens § 5. Hvem som er ansvarlig myndighet for tiltakstypene fremgår av Vedlegg I og II, kolonne II.

For de fleste Vedlegg I-tiltakene er et departement eller direktorat ansvarlig myndighet. Unntakene er veger som ikke er stamveger eller nye vegforbindelser, forstads- og T-baner, enkelte flyplasser, avfallshåndteringsanlegg og offentlige bygg, hvor planmyndigheten er ansvarlig myndighet.

For Vedlegg II-tiltakene er plan- eller konsesjonsmyndigheten ansvarlig myndighet.

Med konsesjonsmyndighet menes den myndigheten som gir tillatelse etter særlov.

Med planmyndigheten menes den myndigheten som skal fatte vedtak om plan for tiltaket etter plan- og bygningsloven. Planmyndigheten vil normalt være kommunen. I de tilfeller det utarbeides fylkes(del)plan for tiltaket (jf plan- og bygningslovens § 19-1) er fylkeskommunen planmyndighet.

vegsaker

Statens vegvesen er gjennom plan- og bygningsloven gitt mulighet til selv å utarbeide og fremme vegplaner. Dette innebærer at det ofte kan være hensiktsmessig at Statens vegvesen også tillegges ansvar for utlegging av melding og konsekvensutredning til høring og offentlig ettersyn, innhente uttalelse fra regionale miljøvernmyndigheter etter forskriftens § 7 fjerde ledd og i samarbeid med ansvarlig myndighet avholde offentlig møte om konsekvensutredningen. Øvrige oppgaver kan den ansvarlige myndigheten ikke delegeres til Statens vegvesen.

(f § 5,
sjette ledd)

Selv om ansvarlig myndighet etter forskriften er lagt til planmyndigheten, skal det departementet eller direktoratet tiltaket administrativt hører inn under, ha ansvaret for å håndheve bestemmelsene i de tilfeller regjeringen eller Stortinget tar stilling til lokalisering av tiltaket. Ansvarlig

myndighet for offentlige bygg vil i disse tilfellene være Planleggings- og samordningsdepartementet. En foreleggelse for Storting eller regjering av (bl.a) lokaliseringspørsmålet kan f. eks være aktuelt i forbindelse med statlige bygg (sykehus, kulturinstitusjoner m.v.).

(f § 5,
sjuende ledd)

I saker hvor ansvarlig myndighet ikke er et departement, eller direktorat, kan Miljøverndepartementet, i samråd med det departementet eller direktoratet tiltaket administrativt hører inn under, bestemme at programmet skal fastsettes av fylkeskommunen eller av det departementet eller direktoratet tiltaket administrativt hører inn under. Disse overtar i så fall oppgavene som ansvarlig myndighet. Avgjørelsen skal tas senest i forbindelse med forelegging av utredningsprogrammet.

Følgende prinsipper vil bli lagt til grunn for en slik avgjørelse i de tilfellene en kommune opprinnelig er ansvarlig myndighet:

- Saker som berører flere kommuner eller reiser vesentlige regionale problemstillinger, bør behandles av fylkeskommunen. I saker hvor vedtak om lokalisering skal fattes av det departementet eller direktoratet tiltaket administrativt hører inn under, bør det departementet eller direktoratet tiltaket administrativt hører inn under være ansvarlig myndighet.
- Hjemmelen vil også kunne benyttes dersom kommunene ikke har nødvendig kapasitet til behandling av saken.

Ansvarlig myndighet bør så tidlig som mulig ta kontakt med Miljøverndepartementet dersom det er behov for å legge ansvaret for saken til fylkeskommunen eller det departementet eller direktoratet tiltaket administrativt hører inn under. Berørte myndigheter må avdekke behovet senest gjennom høringen av meldingen.

(f § 5, åttende
ledd)

Ved eventuell usikkerhet om hvem som skal være ansvarlig myndighet, avgjør Miljøverndepartementet dette i samråd med det departementet eller direktoratet tiltaket administrativt hører inn under.

(f § 5, første
ledd)

Ansvarlig myndighet skal avgjøre om et tiltak som

fremgår av Vedlegg II skal konsekvensutredes, se omtale i A3.2. I de tilfellene det ikke kreves konsekvensutredning skal ansvarlig myndighet påse at dette vedtaket med begrunnelse og miljøvernmyndighetenes uttalelse følger planen eller søknaden når denne legges ut til offentlig ettersyn.

Ansvarlig myndighet skal sende melding og konsekvensutredning på høring, arrangere offentlig møte tilknyttet konsekvensutredningen, fastsette utredningsprogram, sette rimelige frister, avgjøre om utredningsplikten er oppfylt og utarbeide slutt dokument. Se omtale i A4, A5, A6, og A9.

(§ 33.3, 33-6,) Ansvaret for samordning med utredningsplikten etter annet lovverk, og for å samordne behandlingen etter bestemmelserne med behandling etter særlov eller plan- og bygningsloven, jf A2.
(f § 5)

B 3 Miljøverndepartementet

(§ 33-3, § 33-6) Miljøverndepartementets rolle som høringsinstans er delegert til Riksantikvaren, Direktoratet for naturforvaltning og Statens forurensningstilsyn. Disse er høringsinstanser i saker hvor departement eller direktorat er ansvarlig myndighet, jf B6 og B7.

(f § 5, § 6) Miljøverndepartementet skal behandle utredningsprogrammet i forbindelse med foreleggingen. Se omtale i A4.3.

(f § 9) Miljøverndepartementet avgjør om det skal utarbeides en felles melding og konsekvensutredning dersom flere tiltak som omfattes av bestemmelserne søkes etablert innen ett område. Se omtale i A8.

(f § 5) Miljøverndepartementet kan ved behov, eller dersom det er usikkerhet, avgjøre hvem som skal være ansvarlig myndighet jf § 5, syvende og åttende ledd.

Avgjørelser etter § 9 og § 5 syvende og åttende ledd skal tas i samråd med det departementet eller direktoratet tiltaket administrativt hører inn under for tiltaket.

utvikling, forvaltning og veiledning Miljøverndepartementet har det overordnede ansvaret for utvikling og forvaltning av regelverket. Miljøverndepartementet har, i samarbeid med Direktoratet for naturforvaltning, ansvar for generell veiledning, opplæring og evaluering.

B 4 Departementene og direktoratene

- (§ 33-12,
f § 5) Departementene og direktoratene er i enkelte saker ansvarlig myndighet, jf Vedlegg I og II, kolonne II. Departement eller direktorat kan også få rollen som ansvarlig myndighet for andre tiltak. Se omtale i B 2.
- (§ 33-3,
§ 33-6) Departementene og direktoratene er høringsinstanser i saker hvor ansvarlig myndighet er departement eller direktorat. Se omtale i A 4.2.
- (§ 33-3, 33-6
33-7) I saker hvor departement eller direktorat skal gi konsesjon eller eventuelt fatte vedtak om statlig plan for tiltaket, har departementet eller direktoratet ansvaret for samordning av behandlingen etter bestemmelsene med behandling av søknad eller planforslag for tiltaket. Departementet eller direktoratet har i disse tilfeller ansvaret for bruk av konsekvensutredningen.
- I saker hvor vedtak skal gjøres i regjeringen eller Stortinget, har departementene tilsvarende ansvar.
- veiledning Departementene og direktoratene har ansvar for utarbeiding av veiledningsmateriell innenfor sine områder. Veiledningen vil bli koordinert med den veiledningen som skjer i regi av Miljøverndepartementet.

B 5 Kommunen

- (§ 33-2) Kommunen vil i enkelte saker være tiltakshaver, se omtale i B 1.
- Kommunen vil som regel være en av de første instansene som får kunnskap om igangsetting av et tiltak. Kommunen har som planmyndighet en selvstendig plikt til å påse at tiltak som omfattes av Vedlegg I og Vedlegg II blir behandlet etter bestemmelsene. Dersom det er usikkerhet om tiltaket fremgår av Vedlegg I eller Vedlegg II, må planmyndigheten ta kontakt med det departementet eller direktoratet tiltaket administrativt hører inn under. Fylkeskommunens eller fylkesmannens veiledningsansvarlig vil også kunne gi informasjon om saksbehandlingen.

(f § 5, VI, II) Hvilke tiltakstyper planmyndigheten er ansvarlig myndighet for, fremgår av Vedlegg I og II, kolonne II.

Departementet anbefaler at ansvaret for behandlingen etter konsekvensutredningsbestemmelsene legges til fast utvalg for plansaker.

(f § 7)

For tiltak omfattet av Vedlegg II hvor ansvarlig myndighet ikke er planmyndigheten, vil berørte kommuner få mulighet til å avgjøre uttalelse om behovet for konsekvensutredning.

(§ 33-3,33-6)

I de sakene kommunen ikke er ansvarlig myndighet, vil berørte kommuner få meldingen og konsekvensutredningen til uttalelse. Det er viktig at kommunene avgir uttalelse og at innspillene bidrar til samordning med planlegging etter plan- og bygningsloven og utredninger etter kommunehelse-tjenesteloven, jf A 2. Kommunene vil i disse sakene også kunne bli invitert til møter i forbindelse med fastsetting av utredningsprogrammet.

I de sakene hvor ansvarlig myndighet ikke er kommunen, er det hensiktsmessig at vertskommunen bistår ansvarlig myndighet i utlegging av melding og konsekvensutredning til offentlig ettersyn. Ansvarlig myndighet oversender i slike tilfeller nødvendig antall meldinger og konsekvensutredninger til kommunen og avtaler på forhånd hvor dokumentene skal legges ut.

(§ 33-3,
§ 33-6,
§ 33-7)

I saker hvor konsekvensutredningen skal ligge til grunn for planvedtak etter plan- og bygningsloven for tiltaket, har kommunen ansvaret for samordning av behandlingen etter bestemmelsene med behandling av søknad eller planforslag. Kommunen har ansvaret for at konsekvensutredningen blir brukt i samsvar med § 33-7.

veiledning

Kommunen har som ansvarlig myndighet og planmyndighet ansvaret for veiledning av tiltakshavere.

B 6 Fylkeskommunen

(§ 33-2)

Fylkeskommunen kan i enkelte tilfeller være tiltakshaver, se omtale i B1.

(f § 5, V-I, -II)

Fylkeskommunene vil være ansvarlig myndighet i de sakene hvor konsekvensutredningen skal ligge til grunn for en fylkes(del)plan for tiltaket eller i de tilfeller Miljøvern-

departementet bestemmer. Departementet anbefaler at fastsetting av utredningsprogrammet og avklaring om utredningsplikten er oppfylt, legges til et utvalg med ansvar for plan- og utbyggingssaker. Fylkeskommunen er også ansvarlig myndighet for uttak av skjellsand.

(§ 33-3, § 33-6) I de sakene fylkeskommunen ikke er ansvarlig myndighet, vil fylkeskommunen få meldingen og konsekvensutredningen til uttalelse. Fylkeskommunen har et spesielt ansvar for å vurdere aktuelle alternative løsninger og regionale problemstillinger vedrørende tiltaket. I denne sammenheng vil fylkeskommunen ha et særskilt ansvar for å påpeke behov for å legge ansvaret for saksbehandlingen til fylkeskommunen eller det departementet eller direktoratet tiltaket administrativt hører inn under, senest ved høringen av meldingen. Se omtale i A 4.2

(§ 33-3, § 33-6, § 33-7) I saker hvor konsekvensutredningen skal ligge til grunn for fylkes(del)plan, har fylkeskommunen ansvaret for samordning av behandlingen etter bestemmelsene med behandling av planforslaget for tiltaket. Fylkeskommunen har ansvaret for at konsekvensutredningen blir brukt iht § 33-7. Tilsvarende gjelder for uttak av skjellsand.

(§ 33-2, f § 4, § 7) Bestemmelsene innebærer utvidede oppgaver i forbindelse med vurderingen av vedlegg II – tiltak, jf A3.2. Dette vil bli behandlet nærmere i veileder T-1170.

veiledning Fylkeskommunen har i samsvar med plan- og bygningsloven et særskilt ansvar for veiledning og oppfølging av kommunenes behandling av KU-saker hvor planmyndigheten er ansvarlig myndighet. Fylkeskommunen bør bidra aktivt til å etablere gode rutiner mellom kommunene og regional miljøvernforvaltning for Vedlegg II-tiltak. Dette vil bli gitt en nærmere omtale i veileder om § 4. Fylkeskommunen har et særskilt ansvar for veiledning om gode rutiner for samordning mellom konsekvensutredninger og planlegging etter PBL. Fylkeskommunen bør, sammen med kommunene, påse at saker som faller inn under bestemmelsene blir behandlet i samsvar med regelverket. Dette bør skje gjennom fylkeskommunenes ordinære oppfølging av plansaker.

Samarbeid og ansvarsdeling mellom fylkeskommunenes kulturminneforvaltning og Riksantikvaren

Riksantikvaren er høringsinstans i saker der departement eller direktorat er ansvarlig myndighet. Riksantikvaren har mulighet til å avgjøre uttalelse til saker der kommunale eller regionale myndigheter er ansvarlig myndighet, dersom nasjonale kulturminneinteresser ikke blir ivaretatt i uttalelsen fra fylkeskommunen.

Riksantikvaren er i tillegg høringsinstans i saker hvor Riksantikvaren har overtatt som kulturminnemyndighet i forbindelse med planbehandlingen.

I saker hvor Riksantikvaren avgir uttalelse vil uttalelsen ta utgangspunkt i uttalelsen på regionalt nivå. I disse sakene skal fylkeskommunens kulturminneforvaltning, i god tid før høringsfristen går ut, ta kontakt med Riksantikvaren for å samordne arbeidet med høringsuttalelsen.

Dersom kulturminneforvaltningen ikke har merknader, skal dette fremgå i brev til ansvarlig myndighet.

Fylkeskommunen som kulturminnemyndighet vil også bli forelagt spørsmålet om veg- eller jernbanetiltak som omfattes av Vedlegg I faller inn under vernekriteriene, jf omtale i A 3.

B 7 Fylkesmannen

Fylkesmannen er normalt tiltakshaver for nasjonalparker og andre verneområder.

(f § 5, V-II)

I følge Vedlegg II er fylkesmannen satt som ansvarlig myndighet for nydyrkning, skogreising og landbruksveier. I de sakene hvor avgjørelsesmyndigheten er delegert til kommunen er det kommunen som er ansvarlig myndighet, se nærmere omtale i bilag 1).

(§ 33-3,
§ 33-6)

I de sakene fylkesmannen ikke er ansvarlig myndighet, vil fylkesmannen få meldingen og konsekvensutredningen til uttalelse. Fylkesmannen har et særskilt ansvar for å formidle behov for utredning av konsekvenser for miljø med utgangspunkt i statlig miljøvernpolitikk, miljømål og – krav, og naturressurser.

I de saker hvor konsekvensutredningen skal ligge til

grunn for konsesjon gitt av fylkesmannen, har fylkesmannen ansvaret for samordning av behandlingen etter bestemmelserne med behandling av søknad eller planforslag. Fylkesmannen har ansvaret for at konsekvensutredningen blir brukt iht § 33-7.

(§ 33-2, f
§ 4, 7)

Bestemmelserne innebærer utvidede oppgaver for fylkesmannen som miljøvernnavdeling i forbindelse med vurdering av vedlegg II – tiltak. Dette vil bli nærmere behandlet i veileder T-1170.

veiledning

Fylkesmannen bør bistå fylkeskommunen i dens arbeid med å etablere gode rutiner mellom planmyndigheten og regional miljøvernforvaltning for vedlegg II-tiltak. Fylkesmannen bør bistå fylkeskommunen under dens veiledning for samordning mellom konsekvensutredninger og planlegging etter PBL.

Samarbeid og ansvarsdeling mellom fylkesmannens miljøvernnavdeling og Direktoratet for naturforvaltning og Statens forurensningstilsyn

Direktoratet for naturforvaltning og Statens forurensningstilsyn er høringsinstans i saker der departement eller direktorat er ansvarlig myndighet. Direktoratet for naturforvaltning og Statens forurensningstilsyn avgir normalt ikke uttalelse i saker hvor ansvarlig myndighet er regional eller lokal myndighet. Ved behov kan fylkesmannens miljøvernnavdeling forelegge saken for nevnte direktorater for eventuelle merknader.

I saker hvor direktoratene skal avgjøre uttalelse, skal miljøvernnavdelingen, i god tid før høringsfristen går ut, ta kontakt med direktoratene for å samordne uttalelsene.

Dersom miljøvernnavdelingen ikke har merknader, skal dette fremgå i brev til ansvarlig myndighet.

Fylkesmannen som miljøvernmyndighet vil også kunne bli forelagt spørsmålet om veg- eller jernbanetiltak som omfattes av Vedlegg I faller inn under vernekriteriene, jf omtale i A 3.

B 8 Samiske interesser

(§ 33-3,
§ 33-6)

For tiltak som kan ha betydelige konsekvenser for det samiske samfunnet vil Sametinget og de samiske organisasjoner være sentrale høringsinstanser til meldingen og konsekvensutredningen. Fylkesmannen i fylker med samisk bosetting skal, i samarbeid med Sametinget, gi ansvarlig myndighet faglig råd i spørsmål om tiltaket kan ha konsekvenser for samiske samfunn. I de tilfeller et tiltak planlegges i det samiske kjerneområdet, skal brosjyren til konsekvensutredningen utarbeides både på samisk og norsk. Det vises forøvrig til ILO-konvensjonen nr. 169 art 6.

Samiske kulturminneinteresser

Samiske kulturminneinteresser vil kunne bli berørt i samiske bruks- og bostettingsområder, dvs hele Finnmark, Troms, Nordland, Sør-Trønderlag, Nord-Trønderlag og kommunene Rendalen, Engerdal, Tolga, Tynset og Os i Hedmark. Samisk kulturminneråd skal avgi uttalelse til melding og konsekvensutredning for tiltak innenfor disse områdene.

Samisk kulturminneråd vil også være høringsinstans og avgi uttalelse til vurderingen av om vedlegg II-tiltak utenfor samiske bruks- og bosettingsområder skal konsekvensutredes, dersom det viser seg at samiske kulturminneinteresser utenom områdene vil bli berørt. Fylkeskommunens kulturminneforvaltning har ansvaret for å påse at nødvendige uttalelser fra Samisk kulturminneråd utenfor bosettingsområdene blir innhentet, jf omtale i A3.2.

Samisk kulturminneråd vil også kunne bli forelagt spørsmålet om veg eller jernbanetiltak omfattet av Vedlegg I faller inn under vernekriteriene, jf omtale i A 3.

Oppgaver i forbindelse med vurdering av vedlegg II – tiltak vil bli nærmere behandlet i veileder T-1170.

(§ 33-2,
f § 4, § 7)

B 9 Interesseorganisasjoner og offentligheten

(§ 33-3, 33-6)

Bestemmelsene innebærer utvidede muligheter til medvirkning og innflytelse for berørte, utover de kravene som planbestemmelsene stiller. Berørte interesseorganisasjoner er høringsinstanser ved høring av meldingen og konsekvensutredningen. Dokumentene legges også ut til offentlig ettersyn. I forbindelse med konsekvensutredningen skal det arrangeres offentlig møte. For nærmere omtale se kap A5.2.

Meldingen og konsekvensutredningen gir utvidet informasjon om tiltaket og konsekvenser på et tidligere stadium i planleggingsprosessen enn i ordinær behandling av tiltaket.

(§ 33-5,
§ 33-7)

Etter de reviderte bestemmelsene er også krav til offentlighet styrket. Avgjørelsen om et tiltak ikke skal konsekvensutredes skal offentliggjøres. Utredningsprogrammet skal sendes i kopi til dem som har avgitt uttalelse. Vedtaket i saken skal offentliggjøres, og det skal fremgå hvordan konsekvensutredningen og høringsuttalelsene er tatt i betraktning.

BILAG I PRESISERING AV OPPFANGINGSKRITERIENE

I Vedlegg I og II til forskriften framgår det hvilke tiltak som omfattes av bestemmelsene, hvem som er ansvarlig myndighet og hvilke beslutninger konsekvensutredningen skal ligge til grunn for. For enkelte av tiltakstypene er det avdekket behov for nærmere presisering. Slike presiseringer følger nedenfor. Presiseringene supplerer forskriftens vedlegg for de aktuelle tiltakstypene.

Beregning av kostnadstall

Kroneverdien av 1.1.97 legges til grunn for beregningene. Kroneverdien justeres årlig i samsvar med byggeprisindeksen.

Beregning av kostnad for tiltak under I. 1. 10, I.4.1, II.1.2, II.1.3, II.1.4, II.1.6, II.1.7, II.1.8 c-d, II.1.10, II.1.11-11.16, II.2.5-II.2.8, II.2.10 b), II.2.11-II.2.13, II.3.6, II.4.1, II.4.5-II.4.9, II.5.1, II.5.3, II 5.4 a) og c) skal skje etter følgende prinsipper:

Et utbyggingstiltak regnes som en selvstendig enhet dersom det bygges under ett på samme sted. Ved større utbyggingstiltak kan entreprisen være delt i flere byggetrinn. I slike tilfeller legges følgende regler til grunn:

Et byggetrinn regnes som avsluttet når midlertidig brukstillatelse er utfordiget eller ferdigattest utstedt.

Som hovedregel regnes flere byggetrinn som ett utbyggings-tiltak dersom det er mindre enn fem år fra fullføring av et byggetrinn til oppstart av byggearbeidene på det neste byggetrinn.

Ved beregning av tiltakets investeringskostnad skal de investeringer tas med som er planlagt i forbindelse med gjennomføring av tiltaket.

Følgende skal alltid inngå i beregningen, ekskl. investeringsavgiften:

- tomteteknisk arbeid som utføres av tiltakshaver (f.eks planering, legging av vei, vann og kloakk inne på selve tomteområdet)
- bygninger og eventuelle bygningskonstruksjoner som enten er fast forbundet med grunnen eller som er flytende med en varig plassering på et bestemt sted
- parkeringshus samt garasjer
- faste anlegg, installasjoner og faste innredninger, maskiner med tilhørende produksjonsutstyr, monteringskostnader m.v
- påregnelig prisstigning i byggeperioden
- merverdiavgift

Følgende skal ikke inngå i beregningen:

- løst inventar og utstyr som f.eks møbler, kontorutstyr, rekvisita, transportmidler
- brakker, plasthaller, telt o.l for midlertidig bruk til utstillingsformål eller i tilknytning til byggearbeider m.v
- utgifter til tom og grunninvesteringer fram til tomteområdet
- kostnader til riving av eksisterende bygninger
- utskifting av produksjonsutstyr som ikke medfører økt utslipp til luft og vann, og som finner sted innenfor eksisterende bygningsmasse

Beregning av kostnader for tiltak under I.2.1, I.2.2, I.2.3, II.2.1, II.2.2, II.2.3, II.2.4:

Planavgrensningen for tiltaket og tilgjengelig kostnadsoverslag på det tidspunktet KU-plikten vurderes, er avgjørende. Alle fysiske tiltak i forbindelse med veg- eller baneanlegget, herunder også massetak/-depot, skal inngå i kostnadsoverslaget.

Dersom det er knyttet bygninger til tiltaket benyttes beregningsgrunnlaget som framgår over.

I.2.2 og II.2.2

Radio, kommunikasjonsutstyr, IT- og signalanlegg, systemrettigheter og lisenser skal ikke medtas i beregningen.

I. 1.3. Varmekraftverk og andre forbrenningsinstallasjoner

Oppfangingskriterier:

Gjelder for varmekraftverk, herunder gasskraftverk, og kraftvarmeverk.

Beslutning KU skal ligge til grunn for:

Også konsesjon etter atomenergivirksomhetsloven i tillegg til nevnte lover.

I. 1.4a. Bestrålt kjernebrensel

Ansvarlig myndighet:

Statens strålevern er ansvarlig myndighet i alle sakene.

I. 1. 8. og II. 1.8. Masser

Oppfangingskriterier:

Områder som går med til buffersoner, skjerming o.l omfattes ikke av arealgrensen. Torv omfattes av II.1.8.

Dersom nærheten mellom to brudd gjør at de fremstår som ett samlet uttak, og/eller det utarbeides en felles reguleringsplan / tillatelse for tiltaket, er bruddene å regne som ett tiltak.

Så lenge massetaket drives innenfor det området der tiltaket har de nødvendige tillatelser, så foreligger det ingen utvidelse selv om bruddkanten utvider seg. Hvilket tiltak som har tillatelse, og hvor stort uttak de har tillatelse for, avgjøres av Bergvesenet.

I sjøgrensen vil overflateareal relateres til berørte uttaksområder og oppfyllingsområder for uttatt masse.

I. 1. 9. og II. 1.9. Senter for detaljhandel

Oppfangingskriterier:

Med senter for detaljhandel menes:

- Detaljhandel i bygningsmessige enheter og bygningskomplekser som er planlagt, bygd, eiet og drevet som en enhet og som også kan være gruppert omkring et torg, gågate eller åpen plass. Et slikt senter for detaljhandel består av, eller drives i samarbeid mellom, flere detaljhandels- og servicebedrifter og omfatter minst tre varegrupper.

- Detaljhandel som drives i en bygningsmessig enhet og som omsetter én varegruppe.
- Utsalg som krever kunde- eller medlemskort for å få adgang, som omsetter minst tre ulike varegrupper.

Arealgrensene omfatter fellesareal og leietagars bruksareal som består av salgsflate, lagerlokale, spiserom/kantine og kontor og eventuelle arealer til kulturaktiviteter.

I. 2.1 Motorveier (klasse A og B) og veier

Oppfangingskriterier:

Motorveg (klasse A og B)

Alle motorveger klasse A og B omfattes, herunder også omlegging av slike veger. I tillegg omfattes utvidelser, forlengelser eller andre endringer som innebærer at en vei får status som motorveg A eller B, jf forskriften vedlegg I punkt I.5. Det er ikke knyttet noen kostnadsgrense til kriteriet.

Veger som faller inn under kriteriene i § 4. 1 b)-i)

Alle nye veger omfattes dersom de faller inn under kriteriene. I tillegg omfattes utvidelser eller andre endringer som i seg selv utløser ny plan etter plan- og bygningsloven og faller inn under forskriften § 4 punkt 1 b)-i). For anvendelse av § 4-kriteriene vises forøvrig til egen veileder (T-1170). Det er ikke knyttet noen kostnadsgrense til kriteriet.

Ansvarlig myndighet:

Vegdirektoratet er ansvarlig myndighet for stamveger og nye vegforbindelser. For øvrige veganlegg er planmyndigheten etter plan- og bygningsloven ansvarlig myndighet. Med «nye vegforbindelser» menes:

- veganlegg som innebærer nedlegging eller sterk reduksjon i behovet for ferjesamband
- veganlegg som medfører inngrep i områder som ligger mer enn 3 km fra tyngre tekniske inngrep, jf DN- rapport 1995:6

I.2.2 Jernbanelinjer

Oppfangingskriterier:

Jernbanelinjer for langdistansetrafikk

Alle jernbanelinjer for langdistansetrafikk omfattes, herunder også omlegging av slike jernbanelinjer. I tillegg omfattes utvidelser, forlengelser eller andre endringer som innebærer at en jernbanelinje får status som jernbanelinje for langdistansetrafikk. Det er ikke knyttet noen kostnadsgrense til kriteriet. Med jernbanelinje for langdistansetrafikk menes egne traséer for fjerntrafikk.

Annen investering i infrastruktur som faller inn under kriteriene i § 4. 1 b)-i)

Alle nye investeringer i infrastruktur omfattes dersom det faller inn under kriteriene. I tillegg omfattes utvidelser eller andre endringer som i seg selv utløser ny plan etter plan- og bygningsloven og faller inn under forskriften § 4 punkt 1 b)-i). For anvendelse av § 4-kriteriene vises forøvrig til egen veileder (T-1170). Det er ikke knyttet noen kostnadsgrense til kriteriet.

Investeringer i bygg- og anlegg som er knyttet til infrastrukturen skal behandles etter I.2.2 og II.2.2.

I.2.4. og II.2.4 Flyplasser

Oppfangingskriterier:

Med flyplasser menes alle typer landingsplass over de gitte grenser for fly og helikopter.

I.2.4

Ved etablering av flyplasser med en rullebanelengde på 1600 meter eller lengre mellom tersklene skal tiltaket alltid konsekvensutredes. Kategorien omfatter også bane-forlengelser ved eksisterende flyplassanlegg som vil gi en samlet banelengde på 1600 meter eller mer mellom tersklene.

II.2.4

Omfatter investeringer på 100 mill. kr eller mer på en flyplass i form av enkeltprosjekt, enten i eksisterende

luftfartsanlegg eller nytt anlegg. Omfatter både nyetableringer og flytting av f.eks ekspedisjonsområder eller andre hovedfunksjoner innenfor flyplassområdet

I.2.5. Etablering av kystleder og innlands vannveier

Oppfangingskriterier:

Innlands vannveier omfatter kanalbygging og teknisk tilrettelegging for fart med skip på vannårer innlands.

Alle nyetableringer av havner som kan ta imot skip på 1350 tonn eller mer er et Vedlegg I-tiltak. Et tiltak vurderes som nyetablering dersom eventuelt eksisterende installasjon ikke kan betjene så store fartøyer. Når det gjelder utvidelser av havner som fra før kan ta imot skip på 1350 tonn eller mer, omfattes slike tiltak av forskriftens Vedlegg II dersom de koster mer enn 50 mill kr og medfører utarbeidelse av plan.

Ansvarlig myndighet:

Kystdirektoratet er ansvarlig myndighet for nyetableringer. Planmyndigheten er ansvarlig myndighet for utvidelser, jf Vedlegg II. I saker hvor tiltaket medfører inngrep av betydning for vass-draget og krever konsesjon etter vassdragsloven, skal behandlingen skje i samarbeid med Norges vassdrags- og energiverk. Planmyndigheten skal konsultere Kystdirektoratet i forbindelse med saker som vurderes som særlig sammensatte eller omstridte.

I.2.6. Trafikkhavner og havneinstallasjoner

Oppfangingskriterier:

Alle nyetableringer av havner som kan ta imot skip på 1350 tonn eller mer er et Vedlegg I-tiltak. Et tiltak vurderes som nyetablering dersom eventuelt eksisterende installasjon ikke kan betjene så store fartøyer. Når det gjelder utvidelser av havner som fra før kan ta imot skip på 1350 tonn eller mer, omfattes slike tiltak av forskriftens Vedlegg II dersom de koster mer enn 50 mill kr og medfører utarbeidelse av plan.

Ansvarlig myndighet:

Kystdirektoratet er ansvarlig myndighet for nyetableringer. Planmyndigheten er ansvarlig myndighet for utvidelser, jf Vedlegg II. Planmyndigheten skal konsultere Kystdirektoratet i forbindelse med saker som vurderes som særlig sammensatte eller omstridte. I forbindelse med tiltak i havner av nasjonal viktighet skal Kystdirektoratet være ansvarlig myndighet. For tiltak i havner av regional betydning skal spørsmålet om ansvarlig myndighet avgjøres i samråd mellom Miljøvern-departementet og Kystdirektoratet.

I.2.8. Rørledninger

Oppfangingskriterier:

Omfatter rørledninger innenfor grunnlinjen og over land utenfor industriområder for transport av petroleum med tilhørende ventilasjoner, pumpestasjoner, kompressorstasjoner og andre tilknyttede innretninger. Med petroleum forstås alle flytende og gassformige hydrokarboner som finnes i naturlig tilstand i undergrunnen, samt andre stoffer som utvinnes i forbindelse med slike hydrokarboner. Rørledninger vil også kunne omfattes av petroleumsloven.

I.2.10 og II.2.10 Avfallsanlegg

Oppfangingskriterier:

Omfatter avfallsanlegg for behandling av forbruks- og produksjonsavfall, herunder sorterings- og omlastningsanlegg, anlegg for biologisk behandling, forbrenningsanlegg, deponier og andre anleggstyper.

I.4.1 og II.4.2 Offentlige bygg

Oppfangingskriterier:

Omfatter bygg- og anlegg i statlig, fylkeskommunalt eller kommunalt eie.

Ansvarlig myndighet:

I saker hvor vedtak om lokalisering skjer i regjering eller Stortinget er Planleggings- og samordningsdepartementet ansvarlig myndighet.

I.4.2. Større militære skyte- og øvingsfelt

Oppfangingskriterier:

Med større militære skyte- og øvingsfelt menes områder hvor Forsvaret skal ha faste avtaler for gjennomføring av øvingsvirksomhet. Nærøvingsområdet for lettere tilvendingsøvelser regnes ikke som større skyte- og øvingsfelt. Vesentlige endringer eller utvidelser av eksisterende skyte- og øvingsfelt omfattes av bestemmelsene om konsekvensutredninger når endringene i seg selv faller inn under kriteriene i § 4.

I.4.3. Nasjonalparker og andre verneområder

Oppfangingskriterier:

Dagens bruk omfatter pågående aktiviteter og aktiviteter der det foreligger vedtatt planer ved oppstart av verneplanarbeidet. Med reiseliv i lokalsamfunnet menes reiseliv som drives av aktører i lokalsamfunnet innenfor verneplanens arbeidsgrenser, eller som har direkte økonomisk betydning for lokalsamfunnet.

Spørsmål om et tiltak mellom 250-500 km² kommer i konflikt med ovenstående kriterier må avklares før melding etter naturvernloven sendes på høring. Informasjon om dette innhentes fra kommunene. Eventuelle tvilstilfeller må avklares med ansvarlig myndighet, som her er Direktoratet for naturforvaltning.

II.1.2., II. 1.2 Vannkraft og energiindustri

Oppfangingskriterier:

Med *elektriske installasjoner* menes generatorer, transformatorer og elektrisk tilknytning.

II.1.15 a) Matproduksjon

Ansvarlig myndighet:

For matproduksjon innen fiskeindustri er Fiskeridepartementet/underliggende etat ansvarlig myndighet.

II.2.5. a) Utvidelse av kystleder og innenlands vannveier mm.

Oppfangingskriterier:

Omfattes kun hvis tiltaket medfører investeringskostnader er på mer enn 50 mill kroner og medfører utarbeidelse av plan etter PBL.

II.2.12. Vannledningsanlegg

Oppfangingskriterier:

Omfatter kun drikkevannsforsyning.

II.3.1. Oppdrettsanlegg i sjø mm

Oppfangingskriterier:

Det er den samlede planlagte aktiviteten på en lokalitet som er relevant i forhold til oppfangingskriteriene. En lokalitet omfatter området innenfor en avstand av 100 meter fra merdkanten til et anlegg som er plassert i hht godkjente UTM-koordinater.

Dersom avstanden mellom to oppdrettsanlegg er 200 m eller mindre, regnet fra merdkanten, er disse å betrakte som beliggende på én lokalitet. Dersom avstanden er mer enn 200 m regnet fra merdkanten, er anleggene beliggende på to ulike lokaliteter.

En søknad om konsesjon som beskriver et anlegg med utforming som medfører at det strekker seg over et større område, er å anse som én lokalitet når anlegget anses som sammenhengende, dvs når avstanden mellom produksjonsenhetsene er 200 m eller mindre.

II.3.2. Nydyrkning

Oppfangingskriterier:

Hva som regnes som nydyrkning fremgår av forskrift etter jordloven § 11.

Ansvarlig myndighet:

Kommunen er ansvarlig myndighet i samsvar med forskrift om nydyrkning fastsatt mai 1997.

Beslutning:

Konsekvensutredningen skal ligge til grunn når det gis tillatelse etter forskrift gitt med hjemmel i jordloven § 11.

II.3.3. Skogreising og treslagskifte

Oppfangingskriterier:

Omfatter tilplantning på skogløse områder, herunder tiltak på dyrket og dyrkbar mark, og skifte av treslag fra løv- til barskog.

Ansvarlig myndighet:

Ansvarlig myndighet vil være fylkesmannen i de sakene fylkesmannen er avgjørelsesmyndighet og kommunen i de sakene kommunen er avgjørelsesmyndighet.

Beslutning:

For skogreising på dyrka mark skal konsekvensutredningen ligge til grunn for vedtak om omdisponering, jf jordloven § 9.

II.3.4. Reingjerder

Beslutning og ansvarlig myndighet

Søknader om å oppføre reingjerder behandles av Landbruksdepartementet, jf § 12 i reindriftsloven.

Saksbehandlingen er som følger:

Lokale reindriftskontorer behandler søknader om å føre opp gjerder. Reindriftskontorene sender søknadene på høring

til berørte parter. Søknadene behandles i de regionale områdestyrene, jf reindriftsloven § 7. Etter behandlingen i områdestyret, sendes søknadene til reindriftsstyret, jf § 6. Etter at reindriftsstyret har behandlet søknaden, går de til departementet som treffer endelig vedtak.

II.3.5 Intensivt husdyrhold

Oppfangingskriterier:

I forskrift fra Landbruksdepartementet og Miljøvern-departementet om husdyrgjødsel er begrepet «gjødseldyr-enheter» nærmere omtalt. Forskriften er hjemlet i jordloven § 3 og § 11 og forurensningsloven § 9 nr 1 og 3.

II. 3.8 Landbruksveier

Beslutning

Konsekvensutredningen skal ligge til grunn for vedtak etter forskrift om planlegging og godkjenning av veger for landbruksformål, fastsatt 20. desember 1996, jf jordloven § 3 og § 11 og skogbruksloven § 17 a.

II. 4.4 a) og b) Utviklingsprosjekter for by- og tettstedsområder og utviklingsprosjekter for industriområder

Oppfangingskriterier:

Planavgrensningen er avgjørende for arealberegningen. Ved arealberegningen iberegnes kun tomtearealet som er gjenstand for utvikling/endring. Se også omtale i A3.

II.4.5 Permanente konkurranse- og testbaner

Oppfangingskriteriene:

Omfatter rallycross, bilcross, motorcross, crosskart, gokart, dragrace, roadracing og speedway.

II.4.8, II.4.9 og II.5.3

Ansvarlig myndighet

Ansvarlig myndighet må ha et nært samarbeid med Kystdirektoratet.

I.5. og II. 6. Utvidelser

Gjelder kun dersom det skal gis tillatelse eller fattes planvedtak for tiltaket etter lover angitt i kolonne III.

BILAG II HØRINGSINSTANSER

Hjem som er relevante høringsinstanser avgjøres av ansvarlig myndighet i den enkelte sak. Høringsinstanser merket med * bør alltid få melding og konsekvensutredning til uttalelse.

Offentlige myndigheter

- Berørte departementer i saker der departement eller direktorat er ansvarlig myndighet eller skal gi tillatelse som fremgår av Vedlegg I og II, kolonne III (*)
- Riksantikvaren i saker der departement eller direktorat er ansvarlig myndighet og særskilte saker (*)
- Statens forurensningstilsyn i saker der departement eller direktorat er ansvarlig myndighet (*)
- Direktoratet for naturforvaltning i saker der departement eller direktorat er ansvarlig myndighet (*)
- Fylkesmannen*
- Fylkeskommunen(e)*
- Kommuner (nabokommuner og vertskommuner)*
- Arbeidstilsynet
- Bergvesenet
- Direktoratet for brann- og eksplosjonsvern
- Fiskerisjefen i fylket
- Forsvarets distriktskommando, samt bygningstjenesten i regionen
- Fylkeslegen, kommunelegen
- Kystverket
- Landbrukskontoret i kommunen
- Jernbaneverket sentralt og distriktskontorene
- Norges vassdrags- og energiverk
- Oljedirektoratet
- Reinforvaltningen i Alta
- Statens nærings- og distriktutviklingsfond

- Televerket
- Vegdirektoratet
- Vegkontor(ene)

Aktuelle interesseorganisasjoner

- Norges Naturvernforbund (fylkeslag) *
- Natur og ungdom (lokallag) *
- Fortidsminneforeningen (fylkeslag)*
- Velforeninger (lokalt) *
- Bellona
- Den norske Turistforening
- Friluftslivets fellesorganisasjon
- Friluftsrådet
- Forbundet Kysten (fylkeslag)
- Grunneierlag (lokalt)
- Handelens Hovedorganisasjon (regionalt)
- Historie- og museumslag
- Landsorganisasjonen (regionalt)
- Norges Bondelag (regionalt)
- Norges Bonde- og Småbrukarlag (regionalt)
- Norske Fiskeoppdretteres Forening
- Norges Fiskarlag
- Norges Jeger- og Fiskerforbund (regionalt)
- Norsk forening mot støy
- Reiselivsråd (lokalt)
- Skogeierlag (lokalt)
- Syklistenes landsforening

For tiltak som berører samiske interesser

- Sametinget*
- Boazo Ealahus Searvi*
- Norsk Reindriftsamers Landsforbund*
- Norske Samers Riksforbund*
- Samisk kulturminneråd*
- Samisk kulturminneråd Finnmark*

- Samisk kulturminneråd Troms, Nordre Nordland*
- Samisk kulturminneråd, Snåsa (Sør-samiske områder fra Rana og sørover)*
- Samiske Landsforbund*

Biblioteksfunksjon

Norsk Institutt for by- og regionforskning v/senter for konsekvensutredninger skal ha kopi av

- melding
- fastsatt utredningsprogram
- konsekvensutredning
- sluttddokument

R U N D S K R I V

Flere eksemplarer av denne
publikasjonen kan bestilles fra:

Statens forurensningstilsyn (SFT)

Strømsveien 96
Postboks 8100 Dep.
0032 Oslo
Telefon 22 57 34 00
Telefax 22 67 67 06
<http://www.sft.no/bestilling.html>

Trykket på svanemerket og resirkulert papir.